

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

הבטיחו לעצמכם את המתנות לחג הפסח

לאור הביקוש הרב, אנו מדפיסים מהדורות חדשות של ספרי 'דרשו', שימו לב: **אוטומו המבצעים מסתיימים**, אז הקדימו את הזמנותיכם עוד היום, והספרים שכבשו את העולם היהודי בדרך אליכם הביתה

תרום 28 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 448 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
סט 'דרש דוד'
חמשה חומשי תורה
וספר המפתח על משנ"ב

* משנ"ב - 6 כרכים, לקראת שבת - 5 כרכים, 'דרש דוד' - על התורה 3 כרכים, חמשה חומשי תורה בדרך אחר, חדש! ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 24 ש"ח לחודש
למשך 16 חודשים
סך כל התרומה 384 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
סט 'לקראת שבת'
ספר 'דרש דוד'
וספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים, 'דרש דוד' - על פסח / מסכת אבות, חדש! ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 23 ש"ח לחודש
למשך 12 חודשים
סך כל התרומה 276 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'משנה ברורה'
של 'דרשו'
* 6 כרכים

וספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

תרום 20 ש"ח לחודש
למשך 10 חודשים
סך כל התרומה 200 ש"ח

וקבל מיידית
סט 'לקראת שבת'
וספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

* 'לקראת שבת' סט הספרים שנקרא בשקיקה בכל העולם היהודי, 5 כרכים עם אלפי סיפורים מרתקים לפרשת השבוע מלוקטים מהמבחר של עלוני 'לקראת שבת' של 'דרשו' חדש! ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 21 ש"ח לחודש
למשך 6 חודשים
סך כל התרומה 126 ש"ח

וקבל מיידית
3 עותקים של ספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

המבצע לזמן מוגבל 02-5609000

לקראת שבועת מלכתא

פנינים לפרשת כי תשא (פרה) | גליון מס' 265 | תקציר שבועי של 'הדף היומי בהלכה' | לקבלת הגליון למייל: dirshu@dirshu.co.il

יום אחד בעת תפלת מנחה, הבחין הרבי בעני אחד שהסתובב לקבץ נדבות ועמד מרחוק ממנו. הלך הרבי זי"ע אחריו כדי לתת לו מתנה. העני לא הבחין בכך והתרחק יותר ויותר, והרבי אף הולך אחריו. אחד מהאברכים שראה מה שקורה, נתן דפיקה לעני על שכמו, ורמז לו להסתובב לקבל הנדבה מהרבי, ביציאתו מביהמ"ד אחרי מנחה ניגש הרבי לאותו אברך ואמר לו...

פרק מיוחד על מידת ה'עין טובה', והתמסרותו המופלאה למען הכלל, של כ"ק מרן אדמו"ר ה'פני מנחם' מגור זי"ע"א

"וַאֲמַלְא אֶתוּ רֹחַ אֱלֹקִים" (שמות ל"א, ג')

הרב יעקב הייזלר

סיפר אחד החסידים: בראשית ההנהגה של הרבי זי"ע"א, נכנס אליו אדם אחד שגרם לו צער לפני שהתחיל בהנהגה, ובקש מהרבי מחילה על כך. ברוב ענוותנותו וצדקותו השיבו הרבי, שאינו מקפיד ח"ו על אף יהודי, כי עם קבלת ההנהגה קיבל על עצמו ופעל בלבבו, לאהוב את כל יהודי באשר הוא כאילו הוא בנו אהוב ויחידו, ורק לאחר מכן נעתר לקבל את ההנהגה לידיו הק'. ואכן כל אלה שנכנסו אליו לבקש עצה ותושיה, הרגישו בחוש כיצד הוא משתתף בבעיותיהם, נושא בעולם הפרטי ומתייחס אליהם כאב רחום, קטן כגדול.

העניק את אותו החיוך לכל האלפים שעברו לפניו... "בכלל, כל ילד קטן ממש שנכנס לרבי, הרגיש את התייחסותו האבהית המיוחדת אליו, ואפילו שאלות ילדותיות זכו לתשובה בכובד ראש, כאילו השואל הוא גברא רבה... יש והדברים מזכירים את תשובותיו של הלל הזקן, לשאלותיו של אותו אדם, שביקש להטרידו ולהקניטו, ולא הצליח. הרבה בחורים זכו לקבל ממנו תשובות לבעיותיהם שהעלו לפניו, בדברי נועם מאירי עיניים, דברים

אחד מהחסידים תיאר את אהבתו המופלאה של הרבי לעדת הקודש, וכה כתב: "לנגד עיני עדיין ניצבת דמותו דיוקנו הק' של הרבי זי"ע"א, בשעה שעמד בראש השנה, וכל הקהל הרב עובר לפני כבני מרון לקבל ברכת 'שנה טובה', והוא פונה בחיוך ובמאור פנים לכל אחד באותו מאור פנים ממש, והחיוך לא סר מעל פניו הק' במשך קרוב לשעתיים, עד שעבר כל הקהל העצום שבא לקבל את ברכתו. וחשבתי שעם כל רום מחשבותיו, שאין לנו בהן אף לא ערך והשגה, אולי יש בזה גם מגמה פשוטה, שלא לגרום חלישות הדעת לשום יהודי, שמא לאחרים מאיר הוא את פניו יותר ממנו, על כן

שיש בהם הדרכה לכל ימי החיים. כזו היתה דרכו של הרבי זיע"א, להאזין לצרותיהם של ישראל קטנים כגדולים, בקשב ובסבלנות שאין בדומה לו כלל".

נתינת עצה עם כל הכרוך בה

מאות ואלפי סיפורים מצויים אודות מסירותו של הרבי למען היחיד. לפנינו מבחר עובדות על אהבת ישראל היוקדת, שפיעמה בקרבו של הרבי כפי שנשמעו מעדויות נאמנות, ע"י מקורביו ובני משפחתו.

מקורבו הגרמ"ח דנדרוביץ שליט"א, כתב: "עוד לפני הנהגתו את העדה, נכנס אחד מהמקורבים לרבי לבקש עצתו בעניין מכירת הדירה שהיתה צפופה לו מאד, ולקנות דירה אחרת יותר גדולה. הרבי בירר כל העניינים ויעצו למכור.

"בינתיים חיפש האברך דירה אחרת, ומצא דבר המתאים לו וקנה את הדירה. ההסכם לענייני התשלומים היה לשלם סכום גדול בעוד שלושה חדשים, אותו אברך חשב שבינתיים יצליח למכור את דירתו הישנה. עברו ג' חדשים והגיע זמן לשלם הסכום הגדול, ועדיין לא הצליח האברך למכור דירתו הישנה.

ניגש האברך אל הרבי ואמר לו: "שהיות ונראה לו שלא יצליח ימכור דירתו כל כך בנקל, לכן התיישב בדעתו לבטל קניית הדירה החדשה ולבטל את כל העסק".

נענה לו הרבי "ח"ו אני לא מסכים בשום אופן! בכמה מדובר?". אמר לו האברך: "מדובר בכמעט מאה אלף דולר". אמר לו רבינו: "אני אראה לדאוג מכמה אנשים שילוו לך כל הכסף, והעיקר שלא תתבטל הקניה!". אמר לו האברך, שאינו רוצה ללוות באופן שרואה שדירתו אינו נמכרת בקלות, ומאיפה ישלם?". על אתר אמר לו הרבי: "אם תהיה בעיה במכירת הדירה - אני אקנה ממך הדירה בסך פלוני ופלוני".

דברים אלו אמר בלי לראות הדירה, וכן אכן היה, כאשר לבסוף התקשה למכור את דירתו, ולמרבה פליאתו הרבי קנה ממנו את דירתו.

כמו"כ סיפר, כי בתחילת הנהגתו של הרבי נכנס אברך, ושאל על מכירת דירה וקניית דירה אחרת, והרבי זיע"א היסס בתשובתו. אח"כ אמר לאחד מהמשמשים: "כשאני עונה לאדם תשובה לעשות משהו, אני נכנס לעובי הקורה ואני מלווהו בהמשך דרכו בדבר עד הסוף, וכך אכן עשיתי פעם, אולם עכשיו אני יכול לקבל אחריות על דבר גדול כזה, כי יש לי התחייבויות רבות להרבה אנשים".

מצוה בשלימות

סיפור מופלא סיפר אחד החסידים: "בתפילת המנחה שהיה מתפלל הרבי בביהמ"ד הגדול כל יום, ידעו כל עניי ירושלים מידו הפתוחה לכל ביד נדיבה ורחבה, ולכן באו הרבה עניים וקשי-יום, והיו מסתובבים בין המתפללים לבקש נדבות, ובין כך יראה אותם הרבי ויתן להם מתנה הגונה.

"יום אחד בעת תפלת מנחה, הבחין הרבי בעני אחד שהסתובב

לקבץ נדבות, ועמד מרחוק ממנו. הלך הרבי זיע"א אחריו כדי לתת לו מתנה. העני שלא הבחין בביאת הרבי התרחק יותר ויותר, והרבי הולך אחריו...

"אחד מהאברכים שראה מה שקורה, נתן דפיקה לעני על שכמו, ורמז לו להסתובב לקבל הנדבה מהרבי, הרבי נתן לו המתנה וחזר למקומו.

"ביציאתו מביהמ"ד אחרי מנחה, ניגש הרבי לאותו אברך ואמר לו: 'אבקש ממך פעם אחרת לא לעשות דבר כזה, הלא כל פסיעה לדבר מצוה - נחשבת למצוה ולמה להפסיד לי המצוה בשלימות?'..."

כמו"כ סיפר הגרמ"ח דרדנוביץ שליט"א: "יום אחד נכנסתי לקודש פנימה ודיברתי אתו בענין מסויים, ענה לי הרבי שלדבר זה יש דבר טוב טבעי שיכולים לקנותו בכל מקום, באמצע דיבורו נזכר לפתע הרבי, שיש לו דבר זה בחדר אחר באחת מהמגירות, ומיד עמד לקום ממקומו להביא לי, אמרתי לרבי שאינני רוצה להטריח את הרבי ואני יכול לקנותו בכל מקום, נענה לי הרבי באמרו: "למה אתה מעכבני מלקיים מצות גמילות חסדים? הלא גם אני מחוייב בגמילות חסדים!".

נאחז בי פחד...

סיפור נוסף המעיד על עדינות נפשו של הרבי, קראנו משמו של נאמנו כ"ק האדמו"ר מטולנא שליט"א: היה זה באחת מנסיעותיו הארוכות של הרבי, כשחזר לביתו מותש ויגע, אולם במרחק לא רב מביתו נוצר פקק תנועה מורכב ומסובך, שמנע את הגעת רכבו סמוך לביתו.

אחר המתנה ממושכת, הוצע לרבי לירד מן הרכב ולילך רגלי עד לביתו, כדי לחסוך את ההמתנה הכפויה שהיא בודאי על חשבון זמנו היקר.

אולם ההצעה נדחתה על ידו בתוקף רב. רק למחרת סיבר הרבי את אוזן אחד מבני הבית, כיון שהנהג של הרכב אינו הנהג הרגיל, חשש שמא אין זה מן היושר לעוזבו לנפשו ולילך ברגל - וכי כך עושים לבני לוי? והוסיף הרבי שבאדם שהוא רגיל עמו - יודע הוא בוודאות שלא יקפיד ושאפשר לפייסו בדברים אחרים, אולם באדם אחר, כל עוד אינו יודע בוודאות מהות הרגשיו, לא היה יכול בשום אופן לנהוג כן, וכפי שהוסיף בהתרגשות ובהתלהבות: "אין די זאכען ציטער איך אפילו פין א ספק ספיקא!" - בדברים אלו נאחז בי פחד, אפילו מספק ספיקא! (קובץ 'קול התורה', לונדון תשרי תשנ"ז).

עבד לעם ה'

על מסירותו למען כלל ישראל תעיד העובדה הבאה: עוד בהיותו מכהן כראש ישיבה, הזדמן פעמים רבות שהפריעוהו אנשים בסדריו, אך מעולם לא הרשה לסדריו, שיהיו על חשבון הזמן שנטל על עצמו להיות הציבור נהנה ממנו עצה ותושיה.

באחת הפעמים אמר לאחד מבני הבית, שברצונו להתעמק בעניין מסויים בלי הפרעות. בן הבית ציית כמובן למה שהורו לו, ונעמד מן הצד כדי לא להפריע. אולם אחרי זמן קצר נשמעו דפיקות בדלת,

נענה הסטייפלר ואמר: "הבה ונחשב מה אני נותן לך ומה אתה נותן לי. אתה נותן לי אתרוג, שפרושו: מצווה. מצווה היא הכל!... ומה אני נותן לך? אני נותן לך כסף, שפרושו: עולם הזה, ועולם הזה הוא כלום! ועתה חשוב בעצמך, אתה נותן לי את הכל - ואני נותן לך כלום, ואתה עוד מתווכח איתי?!" - - -

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל, על 'וקדשנו במצוותיו'

"שָׁמַר לְךָ אֶת אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה" (שמות ל"ד, י"א)

רבי'ה, זה כלל לא המחיר של האתרוג! לא מדובר רק במחיר יקר יותר, אלא שהסכום הזה מופרז וכלל לא מתאים. "נענה הסטייפלר ואמר לי: 'הבה ונחשב מה אני נותן לך, ומה אתה נותן לי. אתה נותן לי אתרוג, שפרושו: מצווה. מצווה היא הכל!... ומה אני נותן לך? אני נותן לך כסף, שפרושו: עולם הזה, ועולם הזה הוא כלום! ועתה, חשוב בעצמך, אתה נותן לי את הכל - ואני נותן לך כלום, ואתה עוד מתווכח איתי?!" - - -

כזה הוא מבטו של גדול בישראל, על העולם הזה ועל המצוות!

המשגיח דישיבת פוניבז', רבי יחזקאל לוויןשטיין זצ"ל, היה אומר: העולם רגיל לשאול: 'איך עבר החג?...' "החג עבר?!!" - היה זועק המשגיח - "חלילה וחס! החג לא עבר, החג התווסף! בכל חג וחג מתווספים לאדם קדושה וטהרה, מתווספים לאדם קדושה וטהרה, מתווספת אמונה, מתווספת דבקות בה'. על כל מצווה ומצווה מברכים: 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו' - כי הקדושה הנמשכת מהמצווה, מקדשת את האדם".

שאל אותי חבר אחרי פורים: "נו, איך עבר הפורים?" אמרתי לו: "איך כבודו שואל כזו שאלה? הלא כתוב במגילה: 'וימי הפורים האלו לא יעברו מתוך היהודים' - הרי מפורש שימים אלו לא יעברו, וכיצד שואל אתה איך 'עבר' הפורים?..."

כמובן, זו מליצה בעלמא. בפשטות כוונת הכתוב היא שחג הפורים יישאר תמיד, אבל בדרך רמז - הפורים לא עובר, וכך גם כל חג וחג.

[מתוך 'דורש טוב - הגדה של פסח']

יש מוצרים שבארץ אחת עולים סך מסוים, ובארץ אחרת ניתן להשיגם בחצי מחיר. לעיתים מוצאים חפצים כאלו שהפער בין המחירים שלהם בארצות השונות הוא כפול ומכופל, אך ישנו דבר אחד ויחיד שבסיטואציה מסוימת משלמים עליו שקל אחד - ובמקום אחר, בזמן אחר או באופן אחר הוא שווה מיליארד דולר. מהו הדבר הזה? מעשה מצווה.

כשאדם ניגש לקיום מצווה מתוך הרגשה שהיא, המצווה, 'כסף קטן', ועושה אותה כמצוות אנשים מלומדה, כפי שהרגילו אותו מן הבית, בלי להשקיע בה את ליבו, ללא מחשבה ובלי שמחה, ובעיניו המצווה היא כדבר של מה בכך - הערך של המצווה הוא בהתאם לכך.

אולם, כשאדם מקיים את המצווה בשמחה, מתוך אהבת ה', הוא מראה כי שוויה של המצווה בעיניו הוא ככל חללא דעלמא, ואמנם המצווה שלו מקבלת את הערך שהוא נתן לה. אם בעיניו מדובר בענין כל כך יקר ומוערך - הוא באמת נעשה כזה!

אם ברכת המזון של האדם נעשית 'בערך', תוך כדי בליעת המילים, בלי לב ובלי מחשבה - יש לה פחות ערך, אך אם ברכת המזון של האדם היא דבר יקר ערך - אי אפשר לשום את ערכה!

מאלף להתבונן בארחות חייהם של גדולי ישראל, ולראות כיצד אותם צדיקים החשיבו את המצוות שהם קיימו;

רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל סיפר על הסטייפלר זצ"ל, כי מרן היה נוהג בכל שנה לקנות אצלו את אתרוגו. לא בכדי בחר הסטייפלר דווקא בעצי האתרוגים הצומחים בחצרו, הוא ביכר דווקא אותם, משום שה'חזון איש' זצ"ל נתן לו כמה שתילים של עצי אתרוגים, וניתן לקיים באמצעותם את מצוות נטילת ד' מינים בהידור רב.

"בטרם בחר הסטייפלר את האתרוג שלו" - סיפר רבי מיכל יהודה - "ראו על פניו את יראת השמים שלו, את המאמץ ואת המתח מפני המשימה העצומה של בחירת האתרוג המהודר ביותר. והנה, לאחר שהוא בחר, התחלף הכל לשלווה, לשמחה גדולה ולאור מיוחד שזרח מפני קדשו: ברוך ה', יש לי אתרוג!

"בכל שנה היה משלם הרבה יותר משווי האמיתי של האתרוג. הוא ידע שהמחיר פחות מכך, ובכל זאת תמיד נתן יותר. בדרך כלל לא יכולתי להתווכח עמו, מפני דרך ארץ שהיתה בי כלפיו, אך פעם אחת כשהוציא מכיסו סכום עתק, לא הצלחתי לשתוק, ואמרתי:

אל ה'חפץ חיים' זצ"ל הגיע אדם ובפיו בקשה: ברצונו להתארח אצל הרב בשבת, אך הוא מבקש לשלם על כל האוכל שיגישו לו. נעתר ה'חפץ חיים' לבקשה, והתאמץ על מנת להכין לו סעודות שבת מיוחדות במינן. האורח אכל בחופשיות מרובה, שהרי הוא משלם על כל הנכנס לפיו... במוצ"ש ביקש השבון. תמה ה'חפץ חיים': וכי סבור אתה שאמכור את המצוה בכסף?

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל, על חכמתם ומסירות נפשם של גדולי ישראל

"וּבְלֵב פֶלֶחַם לֵב" (שמות ל"א, ו')

מרגש לעקוב אחר החיבה שרחשו גדולי ישראל לקיום המצוות. חיבה, אשר גרמה להם לקיים אותן במסירות נפש ומתוך דבקות אמיתית.

אל ה'חפץ חיים' זצ"ל הגיע אדם, ובפיו בקשה: ברצונו להתארח אצל הרב בשבת, אך הוא מבקש לשלם על כל האוכל שיגישו לו. נעתר ה'חפץ חיים' לבקשה, והתאמץ על מנת להכין לו סעודות שבת מיוחדות במינן. האורח אכל בחופשיות מרובה, שהרי הוא משלם על כל הנכנס לפיו...

במוצאי שבת ניגש לבקש חשבון. תמה ה'חפץ חיים': וכי סבור אתה שאמכור את המצוה בכסף? לא בא בחשבון! "אבל סיכמנו מראש על כך!" - מחה האורח.

אמר לו ה'חפץ חיים': "מוכרח הייתי לגרום לך להרגשה נוחה, ולכן אישרתי את הענין, אך לא יעלה על הדעת שבאמת אמכור את מצוות הכנסת האורחים שלי".

את גודל החביבות לקיום המצוות בכללן, וחביבות מצוה בשעתה, זכיתי לחוות על בשרי בביתו של מרן ה'חזון איש' זצ"ל.

ארע שנאלצתי להתעכב עד שעה מאוחרת בבני ברק, וכבר לא היתה אפשרות לחזור הביתה. בלית ברירה נשארתי ללון בבני ברק, בביתו של מרן. השעה היתה מאוחרת ביותר, אך דבר לא מנע מן ה'חזון איש' מלעסוק ביחד עם גיסו ה'סטייפלער' זצ"ל וזוגתו, אחות ה'חזון איש', במצוות הכנסת אורחים בנעימות ובחביבות נפלאה.

ה'סטייפלער' וזוגתו סחבו עבורי את המזרן וכלי המיטה, וה'חזון איש' הלך לפנייהם להראות להם

היכן יניחו את המזרן. איני זוכר אם גם הוא עזר בסחיבת כלי המיטה, אך היטב חרוט בזכרוני כיצד הכין עבורי כלי עם מי נטילת ידים לשחרית, והעמיד אותנו ליד המיטה. כשראיתי את טרחתו המרובה, וניסיתי בכל כוחי להתנגד לכל הכבוד המופלג הזה. אמר לי ה'חזון איש' במתק לשונו:

"ממתי אומר האתרוג לבעל האתרוג מה הוא יעשה איתו?... ", כאומר לי: האורח הוא חפץ המצוה, וכשם שהאתרוג אינו יכול לחוות דעתו, ולומר לבעליו איך לקיים את המצוה, כך אין לך זכות להתנגד...

בבוקר הכין עבורי ה'חזון איש' פת שחרית שכללה לחם, דג מלוח ותה. הוא עצמו שכב במיטתו סמוך לשולחן ואמר דברי תורה. כשהגעתי לברכת המזון, הרגשתי שיכול אני לומר 'עלה ויבוא' מרוב הרגשת האור והשמחה, במצוה שהקרין ה'חזון איש' סביבו.

רבי חיים ברים זצ"ל סיפר שגם לו אירע דבר כזה ביחד עם שני חבריו - רבי משה יהושע לנדא זצ"ל ורבי יודל שפירא זצ"ל. עוד הוסיף, כי מנהגו של ה'חזון איש' היה, להראות לאורחים קודם כל את מקומו של בית הכיסא, וכל זאת כדי לטעת באורח הרגשה נוחה ונעימה, כאילו מצוי הוא בביתו שלו.

סיפר לי גם על נער צעיר כבן ארבע עשרה, שנזדמן לרב מטשעבין זצ"ל באנגליה. הרב שאלו אם כבר אכל ארוחת ערב, וכשאמר לו שלא אכל, עמד הרב, ערך לפניו את השולחן, הכין לו ארוחה ולאחר מכן ישב לידו, שוחח איתו והנעים את שהותו בבית. הילד חש אי נעימות מטרחתו של גדול הדור והזמן שהוא מקדיש עבורו. אמר לו הרב: "מצוות הכנסת אורחים כוללת גם דאגה לתחושתו הנעימה של האורח. אם אושיב אותך לבדך לאכול ולא אשב בסמוך אליך, יהיה חסר בקיום המצוה".

בימי רבי אלעזר הרוקח זצ"ל מאמסטרדם, בעל 'מעשה רוקח' אירע מאורע נורא - העיר אמסטרדם ישבה על שפת נהר גדול, וסכר מים אדיר ממדים הגן עליה מפני שיטפונות. באחת השנים, ביום תענית

סיפור מופלא שמענו מפי הרב ברוך נויבירט: "זמן קצר לפני חג הפסח", הוא מספר, "הותקן בביתי ארון חדש במטבח, וכיון שלא השתמשנו בו כלל בחמץ, ומפאת גבהו אין הילדים יכולים להגיע אליו - לא תכננתי לבדקו בבדיקת חמץ. והנה, ברגע שלפני בדיקת החמץ, התברר להפתעתנו שאין לנו נר לבדיקה!"

הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, בסיפורים מיוחדים על אנשים מיוחדים וחג הפסח

"את חג המצות תשמר" (שמות ל"ה, י"ח)

את המעשה הבא שמעתי מפי תלמיד חכם, המקדיש את שעות הבוקר לעבודה במפעל מסויים, שם הוא מתפקד במשרה בכירה עד מאד, ולמרות עיסוקיו הגוזלים ממנו זמן רב - הוא מצליח לקשור את עצמו אל לימוד התורה בצורה מופלאה ויוצאת דופן, ומקצה ללימוד התורה שעות רבות מסדר יומו.

אני עוקב אחריו במשך שנים, ומתפעל כל פעם מחדש, כיצד הוא מצליח ליצור את השילוב הלא מצוי הזה, ולהקפיד שלא לאבד כהוא זה משעות הלימוד שלו, למרות תפקידו הבכיר, שהיה אמור להעסיק את ראשו ורובו.

תלמיד חכם זה מגיע לניצול עצמי בצורה הטובה ביותר, והוא סיפר שתכונה זו של ניצול הכוחות באה לו מאביו.

האב הגיע ארצה אחרי השואה, והתיישב בשכונות הדרומיות של תל אביב. בהגיע ליל הסדר הראשון, החליט הרב המקומי לערוך סדר ציבורי לתושבי השכונה, כדי 'להכניס אותם לעניינים', וללמד את הלכות הסדר, דבר דבור על אופניו.

הרעיון קרם עור וגידים, ורבים מתושבי המקום נענו להצעה, במיוחד לאור העובדה שבצורה כזו לא הוזקקו להוציא סכומי כסף גדולים עבור ליל הסדר. למעלה ממאתיים איש נרשמו לסדר הציבורי, ומחירי המצרכים שנקנו בסיטונאות, היו מוזלים מאד.

הרב המקומי שהעלה את הרעיון עשה זאת בהתנדבות מלאה, מתוך כוונה טובה, ברצונו להנחיל לקהל עדתו את ההלכות של ליל הסדר וחג הפסח. מרבית האנשים שהתגוררו בשכונה באותם ימים, לא שלטו בהלכות החג, והשתתפותם בסדר הציבורי היתה עשויה ללמדם פרק בהלכות אלו.

ואכן, תחילתו של ליל הסדר היתה בהתרוממות רוחנית גדולה, כשמאות האנשים הסבו ליד השולחנות, והרב בראשם, וכולם יחד קראו את ההגדה וקיימו את הלכות הלילה.

האווירה המרוממת לא נמשכה זמן רב. כשלושת רבעי השעה לאחר תחילת הסדר, 'נפל' החשמל באולם בו ישבו המסובים, ועלטה גדולה השתררה במקום.

הקהל, שעדיין לא טעם מאומה מהמאכלים שהוכנו לכבודו, היה

נרגז מאד, והפנה את כל חיצו הכעס שלו לעבר הרב שישב על מקומו נבוך, ולא ידע מה לעשות.

המסובים החלו לרטון על כך שבעקבות נפילת החשמל, המאכלים כבר יהיו קרים, וטעמם 'פוג...' "האם באנו לכאן כדי לטעום מרק קר?" - זעמו.

ואכן, כשהורידו את הסירים מעל הפלטות, התברר שהם קרים כמעט לגמרי. המרק, הבשר והתוספות - כולם היו קרים.

הקהל היה כל כך נזעם, עד שהיה חשש שיפגעו ברב המקומי, שכל כוונתו היתה לטובה.

"הסערה הלכה וגברה", מוסיף התלמיד חכם לספר, "ולפתע התפלאתי לראות את אבי ז"ל, שהיה אדם שקט וצנוע מאין כמוהו, קם ממקומו, עולה על אחד השולחנו ומהסה את הקהל הרב.

"אבא עשה תנועות חזקות בידיו כדי להשתיק את הקהל, וכששרר מעט שקט באולם פתח אבא ואמר: 'נכון שהמרק קר, ונכון, גם הבשר והתוספות התקררו, אבל ראו נא רבותי: אני טעמתי מהמאכלים הללו וגיליתי שהם טעימים בצורה לא רגילה! - - -

"אני מציע לכם לטעום מהקניידלאך, ומכל יתר המאכלים, ותווכחו שאני צודק. זה משהו מיוחד במינו!' - - -

"כך עמד אבא על השולחן וצעק וצעק, וביקש מהקהל שיטעמו מהמאכלים... בשלב מסויים הוא הוסיף ואמר לנאספים ש"למרות

"והנה, ברגע שלפני בדיקת החמץ, התברר להפתעתנו שאין לנו נר לבדיקה. הדבר לא אירע מעולם, שכן בדרך כלל יוצא אחד מבני הבית אל החנות הסמוכה, וקונה את נר השעווה בו משתמשים בבדיקה. השנה זה לא קרה, וכך הגענו לבדיקה בלי נר.

"לפתע נזכרתי, שהדבר היחיד שהנחנו בארון החדש הוא חבילת הנרות הצבעוניים של ימי החנוכה. בלית ברירה החלטתי להשתמש בנרות אלו לבדיקת החמץ.

"כיון שהנרות הללו היו מונחים במדף היותר גבוה של הארון, לקחת סולם וטיפסתי אל המדף, כדי להוציא משם את הנרות. ומה אני מגלה? לא תאמינו! חבילה שלמה של וופלים קטנים...

"היה זה מן הסם אחד הילדים שביקש להחביא את הוופלים, ולקח אף הוא סולם וטיפס עד המדף ההוא, והניח את ה'סחורה'.

"הרגשתי בחוש כיצד יושב מרומים משקיף עלינו, ומוביל אותנו אל המקום הנכון, כדי להינצל מהאיסור החמור".

הגוי ממכירת החמץ, התרשם מאישיות מרן הגרי"ש זצ"ל

לביתנו של מו"ח מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, נכנס לפני חג הפסח יהודי, שהיה נראה כתלמיד חכם לכל דבר, ולצידו ילד הנמנה על תינוקות של בית רבן, וביקש שמו"ח יברך אותו.

בני הבית רמזו למרן זצ"ל, שלמרות שלאחרונה אין לו אפשרות לברך כל יחיד ויחיד, הפעם מדובר במקרה מיוחד, וצריך להתייחס אליו אחרת, ולברכו מכל לב ונפש.

האיש סיפר למרן, שגם לפני חמש שנים הוא היה כאן בבית, אבל בנסיבות לגמרי אחרות.

"הייתי גוי, ובאתי לקנות את החמץ", סיפר האיש. "בזמן מכירת החמץ הזדמן לי לעמוד על דמותו של בעל הבית, ומאד התרשמתי מאישיותו, עד שהחלטתי שאם כך נראים יהודים, וכך היא דמותם, אזי גם אני רוצה להיות יהודי!".

הגוי התגייר והפך לגר-צדק אמיתי, התחתן עם אשה יהודיה כשרה, ואת בנו הוא כבר שולח לת"ת בירושלים.

כששמע מרן הגרי"ש אלישיב את הפרטים, ברך את הגר מכל ליבו, ואיחל לו עליה בתורה וביראת שמים, והצלחה בכל מעשיו.

(מתוך הגדה של פסח - 'חשוקי חמד')

האיש סיפר למרן, שגם לפני חמש שנים הוא היה כאן בבית, אבל בנסיבות לגמרי אחרות. "הייתי גוי, ובאתי לקנות את החמץ"

מה שקרה, אסור לשכוח את חידושי האגדה וההלכה הנעימים והנחמדים, שאמר לנו הרב עד לרגע זה, ושכולנו נהנינו מהם; ובכלל, מה יש לכם לכעוס על הרב? האם אינכם מבינים שנפילת החשמל התרחשה כתוצאה מקצר, שכידוע אינו תלוי ברב?!

"הקהל, למרבה הפלא, נח מעט מרוגזו, והחליט לנסות לטעום מהאוכל... וכמובן שאחרי ששתקו כבר והחלו לאכול - לא שבו לסורם, ולא האשימו כבר את הרב בנפילת החשמל, והכל בא על מקומו בשלום.

"האדם האחרון שהייתי יכול לעלות בדעתי, שיצא בדברים נחרצים וחרפים כאלה, ויגן על הרב מפני הכמעט לינץ', זה אבי ז"ל, שהיה אדם שקט מאד, שמעולם לא הרים את קולו על אף אחד, והנה לפתע הוא הגיע למסקנה שיש לו כוחות להשתיק את הקהל, וקם ועשה מעשה.

"האירוע ההוא לימד אותי", מספר הת"ח, "שאף פעם אי אפשר לדעת מהי עוצמת הכוחות המסתתרת מתחת מעטהו החיצוני של האדם, ואם הוא יודע למצותם בצורה הנכונה, ולהביאם לידי ביטוי ברגע הנכון, השי"ת יהיה בעזרו והדברים יפעלו בצורה הנכונה. זו הסיבה שאני מצליח לנצל גם את כוחותי שלי, ולהביאם לידי מיצוי".

סיעתא דשמיא להינצל מאיסור חמץ

סיפור מופלא שמענו מפי הרב ברוך נויבירט:

"זמן קצר לפני חג הפסח", הוא מספר, "הותקן בביתי ארון חדש במטבח, וכיון שלא השתמשנו בו כלל בחמץ, ומפאת גבהו אין הילדים יכולים להגיע אליו, לא תכננתי לבדוק בבדיקת חמץ.

הבטיחו לעצמכם את המתנות לחג הפסח

כל הפרטים בעמוד 15

יום אחד טענו כמה מחברי הקהילה, שאין זה כבודו של בית הכנסת שהגבאי אינו יודע לכתוב... "הקבלות האלה החתומות בטביעת אצבע, הינן בזיון ובושה לקהילתנו החשובה! יש להעבירו ממשמרתו, ולמנות תחתיו גבאי תם ושלם, המבין ויודע בכתיבה ובקריאה ובשאר חכמות החיים!"

הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א על ניסיונות האדם

"וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת פְּנֵי כִי לֹא יֵרָאֵי הָאָדָם וְחָי" (שמות ל"ג, כ')

הגאון הצדיק רבי מאיר שפירא זצוק"ל גאב"ד לובלין, מחולל ויוזם לימוד 'הדף היומי', נעמד באחת מדרשותיו על בקשתו של משה רבינו ע"ה מלפני הקב"ה (שמות לג, יח): "הראני נא את כבודך", והשיב לו ה' (שם פסוק כג): "וראית את אחורי ופני לא יראו". המפרשים האריכו הרבה בביאור פסוקים הללו, מה התכוון משה בבקשתו, ומה ענה אותו השם יתברך.

באותו נאום עסק המהר"ם שפירא בעניין ניסיונות החיים, שאינם אלא 'הסתר פנים', וכל ניסיון הבא על האדם טומן בחובו מתנת קניין מיוחד, שרוצים מן השמים לרוממו לדרגה גבוהה יותר, ובעמידתו איתן בניסיונו יזכה לקניין אותה דרגה, ושכרו יגדל פי כמה. כמו שהאריך בזה הרמב"ן זכרונו לברכה בשער הגמול (תורת האדם ס"ק קיז ואילך).

ובכן, המשיך הגאון מלובלין ופרש לפי דרכו, שעל כך היתה בקשת משה: "הראני נא את כבודך", לגלות את הסתר הפנים באמונת אומן ברורה, שבוה יזכו ישראל לעמוד בכל הניסיונות, כאשר יכירו ויראו השכר הגדול וקנין המדרגה הגבוהה, שיזכו אליה אחר עמידתם בניסיונם.

אך על כך באה התשובה: "וראית את אחורי", שרק לבסוף, לאחר העמידה בניסיון ניתן לראות לגלות את השכר הגדול הצפון עבור ההתגברות כנגד יצר הרע, אבל "ופני לא יראו", שכן אם יוודע לאדם מיד מתחילה לפי הניסיון שאין כאן כי אם הסתר, וידע מראש מה שמוכן עבורו לאחר שיעמוד בו, הרי בטלים כל הקושי והבחירה שבאותו ניסיון. לפיכך אי אפשר להראות הכל מתחילה, רק צריך להאמין באמונה שלמה ובביטחון בהשם יתברך, שהכל מכוון בוודאי מן השמים לטובה בלבד.

להמחשת הדברים פתח הגאון כדרכו במשל נאה, שהוא כמו מורה-דרך הגון בדרכי עבודת העמידה בניסיונות:

היה היה יהודי פשוט, שלפרנסתו עסק במלאכת הגבאות בבית כנסת גדול וחשוב. בתמימותו ובישרותו ניהל את כל צרכי בית הכנסת על הצד הטוב ביותר, לרווחת ולהנאת כל המתפללים. הוא היה אדם חביב ונאמן, תמיד האיר פנים לכל אחד, והכל אהבוהו והוקירוהו.

חיסרון אחד היה לגבאי תמים זה, הוא פשוט לא ידע לכתוב!

אפילו את שמו לא הצליח לרשום... כשנצרך לחתום על קבלה של תשלומי נדרים ונדבות, או על מקום בימים הנוראים, אימץ לעצמו עצה פשוטה: הוא טבל את אגודלו בקסת הדין המונחת תדיר על שולחן עבודתו, וחותם על הקבלה בטביעת אצבעו...

יום אחד טענו כמה מחברי הקהילה, שאין זה כבודו של בית הכנסת שהגבאי אינו יודע לכתוב... "הקבלות האלה החתומות בטביעת אצבע, הינן בזיון ובושה לקהילתנו החשובה! יש להעבירו ממשמרתו, ולמנות תחתיו גבאי תם ושלם, המבין ויודע בכתיבה ובקריאה ובשאר חכמות החיים!"

באסיפת ראשי הקהל הוחלט, שבהיות הגבאי בעל משפחה, יש לתת לו אפשרות (צ'אנס) ללמוד את מלאכת הכתיבה. שכרו, אפוא, מקופת הקהילה 'מורה כתיבה' שניסה ללמדו את המלאכה, אך לאחר שלא הצליח המשמש בבערותו לקלוט כלום, נאלצו לפטרו ממשרתו.

כשקיבל השמש את מכתב ההתפטרות התעצב מאד, בראותו כי מטה לחמו נשבר. כל פרנסתו ופרנסת אנשי ביתו היו מעבודה זו, וכל חייו סבבו סביב בית הכנסת וצרכיו, ועתה מצא לעצמו 'משרה' (שטעלע) חדשה.

בעודו מתהלך בעצלתיים, כשהיאוש המור גובר עליו, נקרתה לפניו הצעת עבודה של עזרה בסחר העצים שהיה נפוץ בימים ההם. ההצעה נראתה לו, והוא נעשה 'שוליה' בעבודת כריית העצים ומשלוחם על גבי רפסודות אל רחבי המדינה. ממשכורתו הדלה

לפני שהתרגש עלינו משבר הקורונה, כשעוד היו שיירות מצויות מהכא להתם, וכשטיסה במטוס לא היתה נחלתם של 'מקרים הומניטריים' בלבד, הייתי נוסע מעת לעת לשבתות התאחדות באמריקה ובאירופה, לדרוש ולשאת דברים בפני המתאספים. פעם אחת הוזמנתי להשתתף בשבת שעשו בחורים ביחד עם אנשי חינוך ומשפיעים חסידיים. מסע מאורגן לקברות הצדיקים בפולין ובאוקראינה

מגיד המישרים הגאון רבי אשר שוורץ שליט"א, מחבר סדרת הספרים 'מעדני אשר', במיוחד ל'לקראת שבת' עם סיפורים מרגשים, ומסר חזק במיוחד

יעקב א. לוסטיגמן

את הגאון רבי אשר שוורץ שליט"א מכירים רבים, מהדרשות מלאות המתקנות שהוא נושא בכל אתר ואתר, בישיבות, בסימנרים, בחצרות האדמו"רים ואצל גדולי הדור, כשהוא שופע אמרי שפר מלאי חן מיוחד. חידושיו מקובצים מדי שבוע בגיליון הנפוץ 'מעדני אשר', ולאחר מכן מקובצים אל סדרת הספרים שראתה אור, ושמשכה להוסיף ולהתרחב בסייעתא דשמיא ככל שנוקפות השנים.

לכבוד קוראי 'לקראת שבת' ביקשנו מהרב שוורץ, שיעניק לנו גם מעט מדברותיו, והוא דלה לנו משפע אוצרותיו הטובים והערבים, וכה היו דבריו:

"לפני שהתרגש עלינו משבר הקורונה, כשעוד היו שיירות מצויות מהכא להתם, וכשטיסה במטוס לא היתה נחלתם של 'מקרים הומניטריים' בלבד, הייתי נוסע מעת לעת לשבתות התאחדות באמריקה ובאירופה, לדרוש ולשאת דברים בפני המתאספים.

"פעם אחת הוזמנתי להשתתף בשבת, שערכו לקבוצה של 'עלטערע בחורים', בחורים מעוכבי שידוך, ביחד עם אנשי חינוך ומשפיעים חסידיים, מסע מאורגן לקברות הצדיקים בפולין ובאוקראינה, ואת השבת קודש עשו במעוז'בוז, סמוך ונראה לציונו הקדוש של מרן 'אור שבעת הימים', הבעל שם טוב הקדוש.

"הזמינו אותי כדי לשמח את לבם בדברי תורה בסעודות השבת, וכמובן שנעניתי ברצון רב, כי זו נסיעה שיש בה הכל: גם פרנסה, גם התעלות בצילא דמהימנותא של הבעש"ט הק', וגם חיזוק נפלא לבחורים יקרים וטהורים, שמתמודדים עם ניסיונות לא פשוטים, בצורה מעוררת השתאות.

"היה איזה עניין קטן שדגדג בקצה זכרוני... זכרתי שהדרכון שלי כבר בלה מיושן, ושהוא אמור להיות תקף רק לעשר שנים. בפעם האחרונה שנסעתי, לפני כחצי שנה, העירו לי שנתרו לי בערך שמונה חודשים ושאי צריך להוציא דרכון חדש. אבל לא זכרתי בדיוק את התאריכים, אז הוצאתי את הדרכון, ובדקתי וגיליתי שנשארו לי עוד

שלושה שבועות עד שהדרכון יאבד את התוקף שלו. "נו... שלושה שבועות זה מספיק זמן כדי לטוס לפולין, לפקוד כמה מצויני הצדיקים ולאחר מכן להגיע לאוקראינה, לשבות במעוז'בוז ולשוב הביתה בשלום, הרבה לפני שתוקף הדרכון יתפוגג לו...

"ואכן נסעתי לפולין, ממנה לאוקראינה, שבתתי שם בשמחה ובטוב לבב יחד עם הבחורים היקרים, ולאחר השבת שבת לארץ הקודש בשמחה ובטוב לבב.

"הגעתי לעמדת החתמת הדרכונים בשובי ארצה, ואני רואה את עיניו של הפקיד היושב שם, בתוך קונכיית הזכוכית, מתעגלות בהפתעה: 'תגיד לי...', הוא שואל בזהירות, 'מתי יצאת מהארץ?'...". "מה זאת אומרת? ביום רביעי האחרון נסעתי לפולין, ביום חמישי בלילה טסתי מפולין לאוקראינה, ועכשיו בבוקרו של יום שני נחתתי בארץ'...

"הפקיד שואל, שוב ושוב אם אני בטוח שביום רביעי האחרון יצאתי מהארץ עם הדרכון הזה, ואם אין לי עוד דרכון אחר שאולי השתמשתי בו, דרכון אמריקאי או אוסטרלי... כי לא יכול להיות שעם הדרכון הזה הסתובבתי בעולם...

"חשבתי שאולי נפל פגם בדרכון, אולי מישהו החליף את הדרכון

הפקידים שם בשדה התעופה נטשו את קונכיות הזכוכית שלהם, ועמדו לחזות בפלא הגדול של הדרכון שעוד רגע מאבד את התוקף שלו, ובכל זאת הסתובב לו בעולם באין מפריע...

כאלו ניסים עצומים בכל רגע ובכל שעה, אבל הם 'לבדו', רק הוא יודע על זה. פעמים רבות אנחנו אפילו לא מודעים לגודל הנפלאות שהקב"ה עושה לנו, כשהוא מסכל עצת אויבינו, ומסדר את ההתרחשויות כך שלא ניזוק ולא ניפגע, בכללות ובפרטות.

"לפני כמה שנים יצא לי לנסוע ברכבת מבית שמש לנתניה, דרך רמלה ולוד", מספר הרב שוורץ. "דקות אחדות אחרי היציאה מהתחנה בבית שמש, פתאום נשמעו זעקות מחרידות של הנוסעים באחד הקרונות: 'הצלה! הצלה! הצלה!'..."

"מיהרו לשם כמה מהנוסעים שידעו עזרה ראשונה, וגם אני הייתי סקרן מאוד ורצתי יחד איתם כדי לראות מה קרה, ואולי גם אזכה לסייע להם קצת, להיות נושא כליהם ואזכה גם אני במצוות הצלת נפש אחת מישראל.

"אנחנו מגיעים לקרון שממנו בקעו הקולות, והנה אנחנו רואים אדם שרוע על הרצפה, לבן כמו בר מינן, וסביבו עומדים כמה אנשים נוספים ולא יודעים מה לעשות ואיך לסייע לו. ניגשו אליו אנשי ההצלה, עשו מה שעשו והצליחו להשיב אליו את רוחו.

"האיש פלבל בעיניו, הביט סביבו, והחל למלמל בשפתיו הברות לא ברורות: 'הנ...ה...ק...טר...ה...נה...ג...ה...ק...טר...' לקח לנו קצת זמן להבין, ואז קלטנו שהוא חוזר ואומר כל הזמן 'הנהג, הקטר, הנהג הקטר'.

"מה קרה לנהג של הקטר? שאלנו אותו, והוא המשיך לגמגם בחרדה עצומה. לבסוף חיברנו הברה להברה ומילה למילה עד שקיבלנו את המשפט הבא: 'הנהג של הקטר קפץ החוצה מהרכבת. אנחנו נוסעים ברכבת בלי נהג!'."

"כל הנוכחים הביטו זה בזה, העיניים התעגלו בבהלה, היו שהניפו את ידם בביטול כדי להראות שהם לא מאמינים לדבריו של האיש המתעלף, אבל אט אט התפשטה השמועה בכל רחבי הרכבת,

המקורי שלי באחד מזויף? לכו תדעו כמה 'אשר שוורצים' מסתובבים להם בעולם, ודורשים דרשות בשמי ועם הדרכון שלי...

"אבל לא... הדרכון חוקי ולגיטימי, אלא שאף מדינה בעולם לא מכניסה אזרחים זרים, שהדרכון שלהם אינו בר תוקף לעוד חצי שנה לפחות. לא ידעתי את זה, ועכשיו התברר לי שהעובדה שנכנסתי לפולין היא ממש נס, והעובדה שהצלחתי להיכנס עם אותו הדרכון גם לאוקראינה - זהו נס בתוך נס, והעובדה שעד שחזרתי לארץ אפילו לא ידעתי שקרה לי נס - היא לא תיאמן. כל הפקידים שם בשדה התעופה נטשו את קונכיות הזכוכית שלהם, ועמדו לחזות בפלא הגדול של הדרכון שעוד רגע מאבד את התוקף שלו, ובכל זאת הסתובב לו בעולם באין מפריע...

"עכשיו כבר הבנתי מה הפשט ב'לעושה נפלאות גדולות לבדו'... היו לי ניסים של ממש. הייתי אמור לחזור הביתה בפחי נפש, ועוד לחטוף על הראש ממארגני האירוע, ששילמו עבורי את כרטיסי הטיסה ושכרו עבורי חדרים בבתי המלון. הייתי צריך להישאר בבית, קצת מאוכזב על זה שלא זכיתי לנסוע, ובעיקר כועס על המדינה, שלא יודעת לעדכן את אזרחיה אודות תוקף הדרכון שלהם...

"במקום זה נסעתי לי בעולם בנחת, התפללתי ברוגע ובשלווה, שמחתי בשבת יחד עם הבחורים היקרים וחזרתי הביתה, והקב"ה עוד זיכה אותי גם לדעת לאחר מעשה שהיו לי ניסים גדולים... הפעם זה לא היה רק לו לבדו, הפעם הוא גם גילה לי את זה. וכמה פעמים הקב"ה לא גילה לי?

"אנחנו מתקרבים לימי הפסח", אומר הרב שוורץ, "שלושים יום קודם הפסח צריכים לעסוק בהלכות הפסח. מה הדבר המרכזי שאנחנו לומדים בפסח? אמונה תמימה בקדוש ברוך הוא, בורא כל עולמים, שהוא בורא ומנהיג את כל העולמות, ושאינן אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזים עליו מלמעלה, ואין אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימה, ואפילו במוכן לעצמו אינו נוגע, עד שלא יכריזו על כך ותינתן לו רשות משמי מרום.

"מה כתוב ביציאת מצרים? 'ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים', אמר הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זיע"א, שכשבני ישראל הלכו ביבשה, הם הבינו והרגישו: זה בדיוק אותו הנס שהיה כשהם הלכו בתוך הים! כל תנועה, כל פעולה, כל מעשה, הכל נעשה מהכוח שהקב"ה נותן לנו, ואם לא השגחתו הפרטית על כל צעד ושעל שלנו - לא היינו יכולים ולעמוד אפילו רגע אחד.

"כשיהודי הולך בים, הוא לא אמור להתרגש מזה יותר ממה שהוא הולך ביבשה, זה נס באותה הרמה, רק שלנס הזה אנחנו הורגלנו ולנס הזה לא, זה כל ההבדל ביניהם! מבחינת הקב"ה אין שום הבדל ביכולת שלו או במאמץ שהוא צריך, כביכול, להשקיע כדי שאנחנו נוכל ללכת, בין אם זה ביבשה ובין אם זה בתוך הים.

"כתוב בתהילים: 'לעושה נפלאות גדולות לבדו', שואל המדרש: מה זה נפלאות גדולות לבדו? ומה עם הנפלאות הקטנות? אותן הוא לא עושה לבדו? האם בנפלאות הקטנות הקב"ה מקבל כביכול עזרה חלילה מגורם נוסף זולתו? בוודאי שלא. אז מה הפשט ב'לבדו'? אלא אומר המדרש 'לעושה נפלאות גדולות', הקב"ה עושה לנו

וקולות בכי ויללה נשמעו מכל הקרונות, ותעל שוועתנו השמימה. "כמובן שנוסעים זריזים ניסו לרוץ לקדמת הרכבת, כדי לדפוק על דלתו של הקטר, אבל אין קול ואין עונה. נוסעים אחרים מיהרו לחייג למשטרה, שקיבלה את העדכון ומיהרה ליצור קשר עם רכבת ישראל, שניסתה ליצור קשר עם הקטר, אבל ללא הצלחה.

"היה אפילו נוסע אחד שהתחיל לחפש אם יש למישהו 'קאטר' ענק, או אולי דיסק חשמלי עם סוללה נטענת, כדי לנתק את הקטר משאר הקרונות, וכך להציל את הרכבת מהתנגשות חזיתית במהירות גבוהה..."

"המצב הפך יותר ויותר מתוח, הרכבת נוסעת במהירות גבוהה, ואם אין נהג זה אומר שבקרוב מאוד היא תתנגש ברכבת אחרת או בקיר, ואם לא, אז היא בוודאי תתהפך באיזה סיבוב חד שממתיין לנו בהמשך הדרך, היינו מבוהלים עד מוות..."

"היו כמה שמיהרו להתקשר הביתה כדי להיפרד מיקריתם, האווירה היתה רצינית מאוד, ולפתע אנחנו רואים מסוק מרחף מעל הרכבת. היה זה מסוק משטרתי שטס מעל הרכבת בניסיון לבדוק אם באמת יש נהג או לא... המסוק הנמיך טוס, והגיע לגובה כמעט מקביל של הרכבת, אבל הטייס דיווח למפקדיו שהוא לא מצליח לראות אם יש נהג או אין נהג.

"הדיווחים שהגיעו מבחון, כבר סיפרו על כך שמשטרת ישראל הכריזה על כוננות לאר"ן - אירוע רב נפגעים. מאות אמבולנסים ורכבי הצלה החלו לדהור לכיוון, אבל הם לא ידעו בדיוק לאיפה. הרכבת ממשיכה לנסוע והאמבולנסים מנסים לרדוף אחריה, בכבישים המקבילים למסילת הברזל.

"ואז... הגיעה הבשורה המשמחת! השוטרים שהשקיפו מהמסוק על הרכבת הנוסעת, דיווחו למפקדה שכן... יש נהג לרכבת. הם בטוחים בכך במאת האחוזים.

"הקצין הבכיר שמונה להיות מפקד האירוע, ושכבר התחיל לצחצח את גרונו לקראת התדרוכים התכופים לתקשורת, שבוודאי תרצה לקבל כמה שיותר עדכונים, לנוכח האסון הגדול שעוד רגע יתחולל כאן, שאל את המשקיפים שעל המסוק: 'איך אתם יודעים?... מי אמר לכם שיש נהג ברכבת?', זה היה נשמע שהוא קצת מאוכזב מכך שהאירוע עומד להסתיים בלא כלום..."

"הרכבת הגיעה להתפצלות... הסביר השוטר מהמסוק, 'כל עוד היא נסעה על מסילה אחת לא ידעתי אם יש נהג או לא, אבל בהתפצלות, אם אין נהג הרכבת תתהפך, היא לא יכולה לבחור לבד צד, ולהניע את עצמה בזהירות ובאיטיות למסילת המשך. בשביל זה חייבים נהג! כשראיתי את הרכבת מתמרנת היטב בין המסילות, ידעתי בוודאות מוחלטת שהיא אכן מונהגת בידי נהג!."

"הרב שוורץ עוצר לרגע את שטף דבריו, ומיד ממשיך: "עוד כאן הסיפור האמיתי, שאולי קרה ואולי לא קרה. ועכשיו ניקח ממנו מוסר השכל..."

"כשהכל זורם כראוי... כשהרכבת נוסעת במסילה, כשאנחנו לא מגיעים לפרשת דרכים, אנחנו יכולים לשכוח שיש לה נהג. זה נראה כאילו החיים נוסעים מעצמם. אבל כשמגיעה אותה התפצלות

מסוכנת, והכל עובר בשלום, אנחנו נזכרים שבעצם אפילו רגע אחד לא היינו לבד. הנהג, הלא הוא מנהיג הבירה, הוא היה איתנו, הוא ליווה אותנו לכל אורך הדרך, ולקח אותנו בביטחה למחוז חפצנו. זה רק היה נדמה לנו שאנחנו לבד, כי מישהו דמייך שהוא ראה דמות קופצת מחלוננו של הקטר..."

אנחנו לא מסיימים את השיחה, לפני שהרב שוורץ מספר סיפור אחד נוסף, ומוסר השכל חזק מאוד בצדו: "לפני שנים אירע מעשה עם קרובי משפחתי, והמעשה הזה נחרט בזכרוני כסמל ודוגמה לאיך אנחנו צריכים להתנהג.

"וכך היה המעשה: היה בחור אחד מקרובי משפחתי, שכמו כל הבחורים התקשה לקום בבוקר, והיה צריך הרבה 'עוזרים ומסייעים' שיסייעו לו בעניין.

"לאחר כמה פנצ'רים ואיחורים משמעותיים לשיבה, החליטה אמו, 'א אידישע מאמע', להשכים קום מדי בוקר ולהעיר את הבחור שלה, שיוכל להגיע בזמן לסדר 'פאר-טאגס' (לפנות בוקר) בשיבה. "בוקר אחד, כשמחוגי השעון מצביעים על השעה 6:00, ניגשה האם למיטת הבחור להעיר אותו. הוא התעורר, הסתכל עליה ועשה לה פרצוף מוזר בעודו דופק על פיו..."

"היא חשבה שזה בטח חלום רע שפקד אותו, והחליטה לתת לו לישון עוד כמה דקות כדי שיקום עם מצב רוח טוב יותר. אחרי עשר דקות העירה אותו שוב, וחוזר חלילה. הבחור לא מדבר, רק עושה לה פרצופים ומעווה את פניו.

"חצי שעה עברה והמחזה חוזר ונשנה, בכל פעם שהיא מנסה להעיר אותו. היא הבינה שמהו לא תקין, ומיהרה לנער את בעלה ממיטתו, בדרישה שיקום כדי לראות מה קרה לבנם הבחור. האבא נבהל, הגיע להעיר את בנו וראה במו עיניו את המחזה המוזר. הבחור הזה, שבדרך כלל קם בפעם השניה או השלישית, שוכב ער במיטה ולא מוכן לקום. כשמנסים לגעור בו ולהפציר בו ואפילו להתחנן אליו שיקום, הוא רק עושה פרצופים..."

"ואז הם הבינו... הוא פשוט איבד את כח הדיבור! הוא לא מצליח לדבר!

"כמובן שהם נתקפו פחד ובהלה, מיהרו להזמין תור לרופא, והאמא כבר דאגה שזה יהיה בשעה שהמרפאה ריקה, כדי שלא יהיו בושות ואנשים לא יקלטו שהבחור נאלם דום, זה בטח יזיק לו בשידוכים למרות שעכשיו הוא רק בן 14..."

"הרופא מסתכל ימינה ושמאלה, בודק בגרון, באוזניים, ממשש את הבטן, מסתכל לתוך אישוני העין ולבסוף פוסק בקול החלטי: 'הוא לא יכול לדבר!'"

"ההורים רוצים לצעוק עליו: 'אנחנו יודעים שהוא לא יכול לדבר, בגלל זה באנו! שתגיד לנו מה אפשר לעשות כדי שהוא כן יוכל לדבר!', אבל הרופא נשאר חסר אונים: 'הרופא כל בשר אני? לא לימדו אותי באוניברסיטה מה עושים לבחור שמאבד את כח הדיבור. חכו יום יומיים ונראה אולי הדיבור יחזור אליו מעצמו...'

"כמובן שהם מיהרו לבית החולים, הצליחו על ידי קשרים ופרוטקציות וגם אחרי שהבטיחו 180 שקלים לקופת העיר, להיכנס

למומחה מספר 1 בארץ באף אוזן גרון, אבל גם הוא רק השתתף בצערם ולא יכול היה להושיע...

"הבית שלהם כמעט נחרב. צרה צרורה! בחור צעיר, חכם, מוכשר, פיקח, הבחור הכי טוב בישיבה, שמו יצא לשם ולתהילה, עדין לגדולות, אילם! אילם! הוא לא יכול להוציא הגה מפיו!

"וכך עברו כמה חודשים של ניסיונות נואשים עם דיקור סיני ושיאצו יפני, חומצה ארומטית ותמצית פרחים אקרובטית, מה לא ניסו, ושום דבר לא עזר..."

"והנה גונבה לאוזניהם השמועה, שלכבוד כנס גדול של מומחי אף-אוזן-גרון שיתקיים בארץ, הגיע המומחה הגדול בעולם, פרופ' נודע מארה"ב, ובעזרתו של עסקן נמרץ ומקושר במיוחד - הם הצליחו לקבל תור למשך חמש דקות אצל אותו פרופסור.

"רק נכנסו לחדר, הפרופסור העיף מבט קצר, ומיד רשם להם מרשם לתרופה שעולה 16 שקלים, ציווה עליהם לתת לו כדור אחד בבוקר ואחד בערב למשך חמישה ימים, והבטיח להם שבעוד חמישה ימים הבן שלהם ידבר כאחד האדם!!

"ואכן, כעבור חמישה ימים, הבחור עצמו כבר התייצב בשדה התעופה, יחד עם הוריו, כדי להודות לפרופסור שאמור לצאת בטיסה הקרובה לארה"ב, על נס ההצלה שהוא חולל בסייעתא דשמיא. הבחור חזר לדבר כאחד האדם.

"הפרופסור לא הסכים לקבל אפילו לא אגורה שחוקה: 'עשיתי את זה בהתנדבות, ואני שמח שהטיפול אכן עזר... אין צורך לשלם לי!'

"אחרי זמן מה שאלו את הבחור הזה: 'תגיד, הרופא הזה שהחזיר לך את הדיבור, הוא היה גאוותן? למה הוא לא רצה לקחת כסף, זה לא התאים לכבוד שלו? מה מסתתר מאחורי זה?'

"אתם יודעים מה ענה הבחור? - 'הרופא הזה, החזיר את הדיבור שלי. הוא לא הסכים לקבל כסף! אני חייב לו הכרת הטוב עצומה על זה שהחזיר לי את הדיבור! ואתם רוצים שאשתמש בכח הדיבור הזה, שהוא עצמו נתן לי ברוב תבונתו ובטוב לבו, כדי לדבר רעה אודותיו? איזה מן בנאדם יעשה דבר נורא שכזה? לדבר נגד מי שנתן לו את כח הדיבור?..."

"נו רבותי...", מסיים הרב שוורץ את דבריו הנפלאים בשיחה עם

"אחרי זמן מה שאלו את הבחור הזה: 'תגיד, הרופא הזה שהחזיר לך את הדיבור, הוא היה גאוותן? למה הוא לא רצה לקחת כסף, זה לא התאים לכבוד שלו? מה מסתתר מאחורי זה?'

'לקראת שבת'... "עכשיו כבר הכל ברור. אם הקב"ה עושה איתנו נפלאות גדולות, אם הוא נותן לנו את הכח ללכת ביבשה ובים, הוא נותן לנו את הכח להרים ידיים, לפקוח עיניים, לפתוח את הפה, לדבר, לחשוב, לצחוק ולשכוח, הוא נותן לנו את היכולת להבין ולזכור, לשמוע ולשיר... גם כשאנחנו יודעים וגם כשאנחנו לא יודעים על כך...

"איזה מן בנאדם מסוגל לקחת את האיברים האלו שנתן לו הקב"ה, ולהשתמש בהם נגד רצון ה'?"

"איזה מן בנאדם מסוגל להשתמש בפה הזה שנתן לו הקב"ה, כדי לדבר חלילה וחס לשון הרע או דיבורים אסורים אחרים?"
"רק מי שהוא 'לא בנאדם' מסוגל לכך, ואנחנו הרי צריכים להשתדל להיות אנשים אפילו במקום שאין איש, אנחנו צריכים להשתדל להיות בני אדם!"

"אז אם אנחנו לא יכולים לשלם לקב"ה כגמולו הטוב, על כל הטובה אשר גמל עמנו, לפחות לא נשלם לו רעה חלילה, כביכול, עם אותם אברים שנתן לנו!"...

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

**הפורתח
בכל יום..**

המייל היומי של 'דרשו'.

הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל, היה רגיל לספר על אדם גדול שהיה נעמד מדי יום שישי בפתח ביתו קודם שיצא לבית הכנסת לקבלת שבת ואמר: "רבנו של עולם! דאגת לי לכל צרכי לשבת, נתת לי יין לקידוש, לחם משנה לבצוע, בשר ודגים וכל מטעמים, אנא זכני גם לחוש את קדושת השבת עצמה!"

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

ידוע מה שמובא בספרים הקדושים, כי כל מצוה שנעשית בשבת, שווה פי כמה וכמה מהנעשית בחול, וכך גם כל רגע ורגע של לימוד התורה בשבת - שוויו עצום פי אלף מבחול.

ה'סבא מקלם' זצ"ל היה אומר, שמצווה שעושים בשבת שכרה כפול מבחול, ובספר 'לב אליהו' הביא הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל את ששמע ממרן ה'חפץ חיים' זצ"ל, שכיוון ששקולה שבת כנגד כל התורה, לכן כל מצוה שעושים בשבת שווה תרי"ג מצוות. כשנחשב את דעת הגאון מוילנא הסובר שכל אות בתלמוד תורה היא מצווה, הרי כשלומדים בשבת מכפילים כל אות ואות במספר תרי"ג, נמצא שכאשר האדם יושב ולומד בשבת, אין סוף למצוות שיכול להוסיף לחשבוננו...

'לעשות את השבת' - שבת היום לה'

בהקדמת 'לב אליהו' מובא, שהמשגיח הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל היה רגיל לומר: נאמר 'וקראת לשבת עונג' ולא 'וענגת עצמך בשבת'. אדם צריך לבוא למצב שכביכול השבת תתענג בו, בהנהגתו העילאית והמרוממת.

מצב מופלא כזה ראינו אצל גדולי ישראל, שרוממו את השבת והפכו ליום שכולו קדש לה'!

הגאון האדיר רבי ישראל זאב גוסטמאן זצ"ל, ראש ישיבת 'נצח ישראל' רמיילעס, משרידי דור דעה היה, מן הבודדים אשר נותרו לפליטה, מעולם הישיבות המפואר של אירופה שלפני המלחמה. שקדנותו המבהילה וגדלותו בתורה היו למעלה ממושגי דורינו. אם בכל ימות השבוע שקד על התורה בהתמדה עצומה, בשבת קודש היה מוסיף על התמדתו עד קצה גבול היכולת.

קביעות מיוחדת והנהגה מופלאה היתה לו, שלא לעשות קידוש בליל שבת קודם שיסיים מסכת מן התלמוד בבלי. לשם כך היה לומד ביום שישי מסכת שלימה מתחילתה עד סופה! וכמדומה שבדרך כלל עסק במסכת ביצה.

בליל שבת לאחר הסעודה נהג ללכת לכותל המערבי. לאחר מכן התיישב ללמוד והגה בתורה כל הלילה ממש עד תפילת שחרית, כשראשו נשמט מדי פעם על השולחן מרוב עייפות. לאחר סעודת היום שוב חזר לתלמודו, באמרו: "איך אפשר להפסיד את קדושת

השבת, ולהעביר את הזמן בשינה?"...

כך אירע פעמים רבות, שהרב גוסטמאן נותר ער מכניסת שבת עד ליציאתה, בלא לתת שינה לעיניו ותנומה לעפעפיו!

דודי הגאון רבי אליעזר פלצ'ינסקי זצ"ל, ראש ישיבת 'בית אריה', סיפר כי בתקופה מסוימת תינה בפניו מרן הגרי"ז הלוי מבריסק זצ"ל את סבלו בכך שקשה לו להירדם בלילה, למרות כדורי השינה שנוטל. לדבריו, הוא ישן טוב רק כשחוטפת אותו שינה, אבל כששוכב לישון הוא מתקשה להירדם.

כיון שהזכיר את התרופות שנוטל כדי להירדם, ניצל רבי אליעזר את ההזדמנות ושאל כיצד הרב נוהג בשבת? תשובת הרב מבריסק היתה מופלאה: "שבת איז אין גאנצן אנדערע זאך!..." ["שבת זה משהו אחר לגמרי!..."]. סתם ולא פירש.

לפני עשרות שנים זכו הבחורים בישיבת פוניבז', לראות בכל ליל שבת את הגאון רבי פינחס שרייבר זצ"ל, לימים גאב"ד אשדוד ודיין בבית דינו של מרן הגר"נ קרליץ זצוק"ל, שהיה ידוע כשקדן עצום, שלא פוסק מלהגות בתלמודו. הוא היה מגיע להיכל הישיבה בשעה שמונה, לאחר סעודת ליל שבת, ולומד ברציפות עד השעה שתים לפנות בוקר! זה היה 'העונג שבת' שלו!

על דודי, עמוד ההוראה מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, סיפרו שהיה נמנע מלאכול חמין בשבת קודש. היו שבתות שטעם מהחמין רק

הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל, היה רגיל לספר על אדם גדול, שהיה נעמד מדי יום שישי בפתח ביתו קודם שיצא לבית הכנסת לקבלת שבת, ואמר: "רבונו של עולם! דאגת לי לכל צרכי לשבת, נתת לי יין לקדוש, לחם משנה לבצוע, בשר ודגים וכל מטעמים, אנא זכיני גם לחוש את קדושת השבת עצמה!".

יש אומרים שכוונתו היתה למרן הגאון רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, בעל ה'חזון יחזקאל', ויש אומרים שהיתה זאת הנהגת רבי חיים עצמו.

שמעתי פעם שיחה אודות רוממות השבת, מהגאון רבי נתן געשטטנר זצ"ל, בעל ה'להורות נתן'. רבי נתן כידוע התברך בשפה עשירה ובלשון לימודים נפלאה, ודבריו היו נאמרים בצורה קולחת ונעימה מאד.

הוא התבטא כך: "גם לו יצויר שיש לאדם עיתון שכולו דברי תורה מהחל ועד כלה, האם אינו מבין שאין ראוי ואין מתאים מצד 'כבוד שבת' לעיין בו? הרי בשבת צריכים להיות מרוממים יותר! גבוהים יותר!..."

(מתוך הספר 'אוצרותיהם אמלא')

מעט, כדי לצאת ידי חובה ותו לא, והיו שבתות שיצא ידי חובת חמין בכוס תה, כדי שכובד המאכלים לא ימנע ממנו מלהיות עירני בשבת אחר הצהרים. הוא יישם בפועל את הידוע, שהשבת נועדה בעיקרה כדי לנצלה עד תום ללימוד התורה הקדושה!
אלו הן מעט דוגמאות מאלפות לדמויות הוד שדאגו שהשבת תתענג מהם!

הספורנו בפרשתנו (לא, טו) כותב: "הנה נאסר בה אפילו דבר שאינו מכלל המלאכות, כאמרו 'וביום השביעי תשבות'. וזהו כדי שיהיה קודש לה', שיהיה האדם בו פונה לגמרי מחיי שעה לעסוק בעסקי חיי עולם לכבוד קונו!".

אמנם בודאי אין כוונת הספורנו שלא יתעסק בשבת באכילה ושתייה, שהרי זוהי מצוה בשבת, וכפי שכבר אמרו חז"ל (בירושלמי, שם): "לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לאכילה ולשתיה". אלא כוונתו היא שאת עיקר תענוגו בשבת, יתענג מנועם קדושת השבת ומרוחניותה, ולא מתענוגי האכילה והשתיה גרידא!

בתזמון מיוחד ונדיר

רבבות לומדי הדף היומי

התחילו בלימוד
פרק 'ערבי פסחים' בדיוק

"שלושים יום קודם החג!"

**הצטרפו עוד היום ללימוד הדף היומי
ולתוכניות הלימוד של דרשו 02-5609000**

בתזמון מיוחד ונדיר: רבבות לומדי הדף היומי התחילו בלימוד פרק 'ערבי פסחים'! בדיוק "שלושים יום קודם החג"!

השנה נזכה בעז"ה לקיים את תקנתו של משה רבינו ע"ה לישראל בהידור וברוב עם, בלימוד ענייני ליל הסדר והלכותיו בהיקף ובעמקות כהכנה רבתא לקראת הלילה הגדול

יעקב א. לוסטיגמן

בדרך כלל יום ט"ז באדר הוא עוד יום של 'חזרה לשגרה', לאחר שנדמו הדי המוזיקה הרועשת שהציפה ביום הפורים את רחובות ירושלים עיר הקודש.

המהדרין שהרבו לשתות יין כמצוות היום, משרכים רגליהם לבית המדרש באיחור מה, העצמות דאובות מהריקודים הסוערים שהיו יותר מכדי לימודם של עמלי התורה, שאינם רגילים לפעילות גופנית אינטנסיבית כל כך, בתי הכנסת זקוקים לניקיון דחוף אחרי חגיגות הפורים, והיכלי הטישים הגדולים עוברים צתצוח יסודי, ועולם כמנהגו נוהג.

עבור תושבי הערים הפרוזות העושים את הפורים ביום ארבעה עשר לחודש שנים עשר הוא חודש אדר, ט"ז באדר זה יום שבו הם כבר מדפדפים בלוח ובודקים כמה זמן נשאר להכנות לקראת הפסח, וכשמדברים איתם על פורים הם בטוחים שהכוונה היא לפורים של השנה הבאה, כי זה של השנה הנוכחית כבר חלף עבר והלוואי שהותיר אחריו רושם כלשהו.

אבל השנה, שנת תשפ"א, משמעות מיוחדת מאוד הייתה ליום ראשון ט"ז באדר, ולא רק בגלל שביום זה חל יום פורים דמוקפין, אלא גם בגלל שביום זה התחיל לנצנץ ולזרוח אורו של חג הפסח בכל רחבי העולם כולו, עם תחילת לימוד פרק 'ערבי פסחים', על ידי רבבות לומדי 'הדף היומי' - בבלי'.

אם בשלושת הפרקים הראשונים של מסכת פסחים עסקנו בעיקר בדיני בדיקת, ביעור והשבתת החמץ מהבית, ובפרק הרביעי עסקנו בדיני ערב הפסח ועשיית מלאכה בו, ובפרקים החמישי והשישי והשביעי והשמיני וגם התשיעי אנו עוסקים בהלכות הקרבת קרבן הפסח - בפרק העשירי והאחרון אנחנו נלמד את הלכות ליל הסדר, שהן הלכות הנהוגות בזמן הזה, ובאמצעות לימוד פרק זה נוכל להתכונן בצורה מיטבית לכבוד ליל הסדר הקרב ובא.

בעצם מדובר בחובה המוטלת עלינו בכל שנה ושנה, שהרי משה תיקן להם לישראל שיהיו לומדים את הלכות החג בחג והלכות פסח בפסח, והתקנה כוללת גם לימוד שלושים יום קודם החג, כמו שלמדנו במסכת פסחים דף ו'...

אבל השנה נקיים את החובה הזאת בהידור וברוב עם, עם לימוד שורשי ההלכות הנהוגות בליל הסדר, מהסוגיות התלמודיות הנלמדות בגמרא עצמה.

זה המקום להזכיר שכדאי לנצל את ההזדמנות ולהשתדל לצרף יהודים נוספים, מבני המשפחה או מכרים אחרים, לעורר אותם לעניין ולהצית בהם את אש ההתלהבות ללימוד הדף היומי דבר יום ביומו.

ויהי רצון שבזכות ריבוי לימוד התורה נזכה עוד השנה לחוג את חג הפסח בירושלים עיר הקודש ולאכול מן הפסחים ומן הזבחים, ונאמר לפניו שירה חדשה. אכ"ר.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

Dirshu
 דרשו ד' ועוזו
 קרו עולמית לחייוק
 ועידוד לימוד התורה

הבטיחו לעצמכם את המתנות לחג הפסח

לאור הביקוש הרב, אנו מדפיסים מהדורות חדשות של ספרי 'דרשו', שימו לב: **אוטומו המבצעים מסתיימים**, אז הקדימו את הזמנותיכם עוד היום, והספרים שכבשו את העולם היהודי בדרך אליכם הביתה

תרום 28 ש"ח לחודש
 למשך 16 חודשים
 סך כל התרומה 448 ש"ח

וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 סט 'לקראת שבת'
 סט 'דרש דוד'
 חמשה חומשי תורה
 וספר המפתח על משנ"ב

* משנ"ב - 6 כרכים, לקראת שבת - 5 כרכים, 'דרש דוד' - על התורה 3 כרכים, חמשה חומשי תורה בנכר אחד, חודש! ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 24 ש"ח לחודש
 למשך 16 חודשים
 סך כל התרומה 384 ש"ח

וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 סט 'לקראת שבת'
 ספר 'דרש דוד'
 וספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

* סט 'משנה ברורה' - 6 כרכים, 'לקראת שבת' - 5 כרכים, 'דרש דוד' - על פסח / מסכת אבות, חדש! ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 23 ש"ח לחודש
 למשך 12 חודשים
 סך כל התרומה 276 ש"ח

וקבל מיידית
 סט 'משנה ברורה'
 של 'דרשו'
 * 6 כרכים

וספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

תרום 20 ש"ח לחודש
 למשך 10 חודשים
 סך כל התרומה 200 ש"ח

וקבל מיידית
 סט 'לקראת שבת'
 וספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

* 'לקראת שבת' סט הספרים שנקרא בשקיקה בכל העולם היהודי, 5 כרכים עם אלפי סיפורים מרתקים לפרשת השבוע מלוקטים מהמבחר של עלוני 'לקראת שבת' של 'דרשו' חדש! ספר המפתח על המשנ"ב

תרום 21 ש"ח לחודש
 למשך 6 חודשים
 סך כל התרומה 126 ש"ח

וקבל מיידית
 3 עותקים של ספר המפתח על המשנ"ב - חדש!

המבצע לזמן מוגבל 02-5609000

ההורים וילדיהם נסעו ברכב המשפחתי בספארי האמריקאי, בין האריות והנמרים, הדובים והטיגריסים. אלא שלפתע, לגודל חרדתם, הם מבחינים שהמנוע של הרכב מעשן, ובתוך דקות ספורות הוא יעלה באש! במצב רגיל, הם היו ממהרים לצאת מהמכונית ולכלל היותר הרכב עצמו היה עולה באש, אבל כל בר בי רב מבין שאם הם היו יוצאים מהרכב, היו נופלים כפרי בשל לשיניהן החדות של חיות הטרף...

סיפורים מדהימים על כוחה של תפילה

הרב יהושע לייבזון

"ויחל משה" (שמות ל"ב, י"א)

יסוד-היסודות של ענין התפילה בעם היהודי, הוא, שלא צריך להיות רשכבה"ג כדי שתפילתו תיענה. השי"ת שומע גם את תפילתו של יהודי פשוט, אם היא נובעת מעומק הלב. ויש על כך ראיות רבות מהמציאות היומיומית, שכל אחד יכול להעיד עליה מהניסיון שלו. אחד הסיפורים המופלאים המובאים בכרך החדש של סדרת 'בך בטחוננו', מתאר את נסיעתה של משפחה לאחת משמורות הטבע הגדולות והפתוחות באמריקה, שבה מסתובבות חיות-טרף אימתניות בצורה חופשית. ואם השמורות הפתוחות בארץ ישראל מביאות את החיות לידי 'דכאון', בגלל השטח הקטן שבו הן מורשות להסתובב, הרי שבאמריקה השמורות משתרעות על שטחים ענקיים, והחיות מרגישות כמו בבית...

והנה לפתע אירע הנס. הם מבחינים ב-3 ג'פים משטרתיים שהיו כבר באזור, הגיעו אליהם והרחיקו את האריות מהרכב המשפחתי שאכן עלה באש. בני המשפחה הועברו לאחד הג'פים והוסעו בבטחה אל מחוץ לשמורה.

ולתזכורת: באיזה יהודים היה מדובר? - באנשים הכי-פשוטים, שאפילו לא פוקדים בקביעות את בית הכנסת. ולמרות זאת, כשצעקו אל ה' באמת, מקירות ליבם, נענו ונושעו.

"מזה שנים רבות אני מחפש אותך, כדי להשיב את השקל הבודד שלויתי ממך"...

סיפור נוסף מופיע בספר הנ"ל, שאפשר להגדיר אותו כ'סיפור קטן', אבל הוא אינו כל-כך קטן... כי כאשר רואים שהשי"ת שומע לקול תפילה, גם אם מדובר בצורך לא כל-כך קריטי, הרי בוודאי שנאמין שבאותה מידה יש לאבינו שבשמים כוח להושיע גם בדברים הכי גדולים.

הסיפור מוסב על אברך ת"ח, שהיה אמור להתחיל את יום הלימודים בכולל. והנה בתפילת שחרית בבית הכנסת, הוא מבחין בגמרות 'מתבתא' המונחות על השולחן למכירה, ונזכר שבעצם הוא עדיין

מה שקרה עם המשפחה ההיא, היה בבחינת 'סיפור מתח' מדרגה ראשונה. ההורים וילדיהם נסעו ברכב המשפחתי, וטיילו להנאתם בין האריות והנמרים, הדובים והטיגריסים. אלא שלפתע עלה ריח של עשן באפם של בני המשפחה. לגודל חרדתם הם מבחינים שהמנוע של הרכב מעשן, ובתוך דקות ספורות הוא יעלה באש! במצב רגיל, הם היו ממהרים לצאת מהמכונית, ולכלל היותר הרכב עצמו היה עולה באש, אבל כל בר בי רב מבין, שבסיטואציה שבה היו נתונים בני המשפחה, אם הם היו יוצאים מהרכב, היו נופלים כפרי בשל לשיניהן החדות של חיות הטרף...

הם מנסים להתקשר למשטרה, מעדכנים את השוטרים במצב ומתחננים שיגיעו מהר, אבל כל אחד מבין שעד שניידת תגיע למקום - האוטו כבר יהיה שרוף. נו, אז מה עושים בכל זאת? כיון שמדובר במשפחה יהודית, למרות שלא נימנו על באי בתו כנסיות, עמדו בני המשפחה וצעקו אל השי"ת, וקראו בקול גדול ש"אנחנו מאמינים באמונה שלימה, שרק בורא עולם יכול להצילנו משיני הטרף של החיות". כך עמדו ובכו במשך דקה או שתיים, כשהריח השרוף ממשיך לעלות באפם.

לא רכש גמרא לקראת ה'זמן' החדש. כיון שהלימוד שלו מתבצע מתוך סוג הגמרא הנ"ל, הוא היה חייב לרכוש את הגמרא.

הוא מתבונן במחיר שהיה נקוב ליד הגמרא, מחפש בכיסו, ורואה שחסר לו שקל אחד... אבל כיון שהמוכרים ציינו שאין לקחת בהקפה, הדברים אמורים גם לגבי השקל הזה. הוא מביט סביבותיו ורואה שבית הכנסת ריק, וכל המתפללים עזבו כבר את המקום.

מזודענו האברך עמד נבוך; אם ילך לביתו ויביא את השקל - יאחר לכולל, ובכך הוא בוודאי לא רצה. גם כאן, בבית הכנסת, אין לו ממי ללוות את השקל הבודד...

הוא עמד ונשא תפילה להשי"ת, ואמר: "הרי אתה, בורא עולם, יכול לעזור לי, ואני תולה בטחוני רק בך! תעזור לי שאשיג את השקל הנצרך לי!"

טרם כילה לדבר, והנה נכנס לבית הכנסת אדם פלוני. הם מסתכלים אחד על השני, והאיש ההוא פונה אל האברך ואומר לו: "אני מחפש אותך מזה שנים רבות... פעם לוויית מן שקל, ומאז לא מצאתיך בשום מקום... ועתה זימן אותי הקב"ה למקום זה, והנה אתה לפניי... קח את השקל הזה, ובכך יצאתי ידי חובת הפירעון..."

סיפור קטן? - לאו דווקא. כי כבר אמרנו: אם הקב"ה יכול להושיע בענין השקל, הוא יכול גם להושיע בעניינים הרבה יותר קריטיים...

"ואם תרוויח בחודש הבא 20,000 ₪ תוכל לתת לי את מעשר-הכספים שלך?"

בואו נשמע סיפור נוסף על תפילה שעשתה את פעולתה. את הסיפור שמענו מבעל המעשה, הרב ראובן דוידוב מכולל ברסלב, ונוכל להסיק מכאן על כוחה של תפילה.

רציתי להוציא קונטרס מסויים לאור עולם, וכיון שלא היה את המימון לכך (בסך 2,000 שקלים) פניתי לאחד ממכרי ושאלתיזו אם הוא יכול לסייע בידי. הוא השיב שלצערו לא יוכל לעשות זאת, כיון שהסכום שהוא משתכר בחודש, כ-6,000 שקלים, אינו מאפשר לו להשתתף בהוצאות.

המשכתי ואמרתי לו: "ואם תרוויח בחודש הבא 20,000 שקלים, תוכל לתת לי את המעשר בסך 2,000?" - "כמובן!", השיב, "אבל בדרך הטבע אינני רואה אפשרות שכזו." "נפרדתי ממנו", מספר הרב דוידוב, "בסיכום, שאם זה בכל זאת יקרה, הוא יעביר לי את מעשר הכספים. והנה, במהלך החודש התפללתי להשי"ת בכוונה גדולה, וביקשתי ממנו שיסייע בידי להשיג את הכסף הדרוש, והזכרתי בתפילתי את ענין העסקה שעשיתי עם האיש ההוא, וביקשתי מהשי"ת שיוציא את הדבר אל הפועל.

"יום אחד", מספר הרב דוידוב, "היה זה כחודש וחצי מאז ה'סיכום' ההוא. אני הולך ברחוב רשב"ם, ליד 'לדרמן', ושומע שמישהו קורא לי. כשהבטתי אנה ואנה, פגשתי את המכר ההוא, ושמחה גדולה על פניו. 'אל תשאל', הוא אומר; 'הרווחתי בחודש האחרון 20,000 שקלים, והכנתי לך כבר את מעשר-הכספים בסך 2,000 שקלים'... הרב דוידוב ממשיך ואומר, שיתכן שהסיבה לסיעתא דשמיא הזו, נעוצה במעשה שאירע בתקופת לימודיו בישיבה לצעירים. "כתבת

אז מחברת חידושים, וביום לא-בהיר אחד עלו החידושים באש, עקב חוסר-זהירות של חברי החדר שלי.

"אי אפשר לתאר את הצער שנגרם לי בעקבות שריפת החידושים, אבל עבדתי על עצמי במשך תקופה ארוכה, כדי למחול ולסלוח לכל מי שבעטיו נגרם הדבר. יתכן שזו הסיבה שהשי"ת שלח לי את הסיוע להוצאת הקונטרס..."

"תמתין עד שהעבריין יסתלק מהבנין" - השיב מרן הגר"ח הרב דוידוב מספר לנו דבר מופלא נוסף, המלמד על גדלותו העצומה של מרן הגר"ח קנייבסקי, דבר שאלמלא שמענוהו מבעל המעשה, כמעט ולא ניתן היה להאמין בו...

"לפני כמה שנים חיפשתי דירה באזור פרדס כץ, והנה הציעו לי דירה מסויימת במחיר מוזל מאד, שהגיע לכ-480 אלף שקלים, בעוד שהמחיר בתקופה ההיא הגיע לכדי 600 אלף. בצעתי את העסקה, ולאחר זמן קצר התברר לי שהפילו אותי בפת, והסיבה למחיר הכל-כך נמוך היתה נעוצה בעבריין שהתגורר בקומה התחתונה, שחילל שבת בפרהסיה, ובליל שבת הפעיל מוזיקה בקול רם (ובנוסף לכך היו לו 5 יחידות דיור שהשכיר באותו בנין), מה שהפריע כמובן לכל הדיירים האחרים.

"לאחר כמה שנות-סבל בדירה, החלטתי למכור אותה. המחיר בשוק הגיע באותם ימים לכדי מיליון ₪, אבל כיון שידעתי את הפגם של הדירה, הוזלתי אף אני את המחיר, אבל החלטתי שלא לרדת בשום אופן מעבר ל-880 אלף.

"יום אחד הגיע קונה, ואמר שהוא מוכן לרכוש את הדירה ב-850 אלף. כיון שראיתי כך, החלטתי לגשת למרן הגר"ח קנייבסקי, לשאול בעצתו ולקבל את ברכתו. הגר"ח שמע את כל הפרטים ואמר לי: 'תמתין עד שהעבריין יעזוב את הבנין' - - -

"למותר לציין שעל-אתר ירדתי מענין המכירה העכשווית, והמתנתתי לבאות. והנה", מספר הרב דוידוב, "זמן קצר לאחר מכן, פגעה משאית בעמוד חשמל ברחוב בו התגוררתי, וגרמה לקצר כללי באזור. הקצר פגע גם במצלמות שהציב העבריין סביב הדירה שלו, ואם לא די בכך, הרי שבאחד הלילות הבאים פרצו גנבים לדירתו (שאוילי הבחינו בקצר, וידעו שלא תהיה אפשרות לחשוף את זהותם) וגנבו לו סכום עתק של כמה מיליוני שקלים.

"בגין זה נכנס העבריין למרה-שחורה, והחליט למכור את הדירה. זמן קצר לאחר מכן הגיע אליי מתווך והודיע שקבלן מעוניין להרוס את כל הבניין, ולהקים במקומו בית בן 7 קומות, כמקובל במחוזותינו. ולא רק זאת, אלא שהקבלן מוכן לתת לי לא רק דירה בנין זה (שגם בכך היה רווח עצום, כיון שבמקרה זה הייתי מקבל דירה חדשה לגמרי), אלא הביע נכונות לתת דירה חדשה בעיר עצמה.

"וכך עברתי לדירה חדשה באחד מרחובותיה של בני ברק, שערכה הכספי עולה פי כמה וכמה על כל מה שהשקעתי בדרה ההיא בפרדס כץ.

"והכל בזכות הציות לגדולי הדור."

(מתוך 'קול ברמה' גליון חודש ניסן תשפ"א, בעריכת הרב משה מיכאל צורן)

כשהתקרבתי לעברו, גברה בי פליאה רבתית שהתעצמה מרגע לרגע, עד כי לא האמנתי למראה עיני: היהודי יושב ולומד לא פחות ולא יותר, אלא בספר 'נועם אלימלך'... עמדתי משתומם ונדהם: 'נועם אלימלך', כאן, בסין?

הספר הקדוש 'נועם אלימלך' - דבריהם הם זכרונם • עדות מפעימה מאת גאב"ד חרדים שליט"א

"עם השנים זכיתי לקבוע עיתים לתורה בספר קדוש זה של הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק".

"הלוא ספר זה עמוק הוא, האם אתה מבין את מה שהנך לומד?", שאלתי בהיסוס.

"לא תמיד", נשמעה תשובתו הכנה, "אך עצם הלימוד והמילים הקדושות של הספר, מכניסים בי רצון להתנהג ולחיות כיהודי. אולם", ממשיך היהודי וממתיק לי בסוד, "את המקצת שאני מצליח להבין - אני מלמד לתושבי המקום הצמאים לדבר ה', וזה נותן בהם טל של תחיה רוחנית להחיות בהם נפש כל חי".

"ומדוע הנך לומד מתוך 'שברי לוחות' של ספר מיושן ודהוי, ואותיות נשברות?", בררתי.

"זה העותק האחד והיחיד באזור הזה בסין, והלוואי מי יתן ואשיג כאן חדש!"

לרגע הזה ציפיתי, ומתחת אמתחתי הוצאתי לו את הספר 'נועם אלימלך' חדש מלא ישן, דבר שיוסיף מתיקות בלימודו, וגם האחרים יזכו על ידו.

דמעות של רגשי קודש נקוו בעיניו של אותו יהודי. הוא לא האמין למתרחש באותם רגעים. למצוא את חמדת נפשו 'נועם אלימלך' במהדורה מאירה בסין רבתי עם. הוא היה בטוח שכמלאך ירדתי אליו היישר מן השמיים. עין בעין זכה האיש לראות את השגחתו הפרטית של השי"ת. וגם אני הקטן קיבלתי אות וסימן מובהק, שמרוצה קבלתי ומנהגי בשמיים.

נפלאים דרכי אלקינו. אין ספק שהשתלשלות הדברים הוא בכדי לידע ולהודיע שכח הצדיק נמצא גם בספריו הקדושים, וכבעל השמועה עומד לפניו ממש, ושפתותיו דובבות בקבר. ומכאן נלמד

סין שנות התש"ס.

אוויר מהביל ומחניק קיבל את פנינו. במסגרת מסעות ההשגחה של מערכת הכשרות 'חרדים' הגענו לשנג'ן עיר נידחת במחוז גואנגדונג שבסין, בכדי לעקוב מקרוב על ייצור מיוחד שיהיה בתכלית הכשרות. היה זה ביקור שגרתי ורב פעמי, כמוהו נעשים כמה וכמה במשך השנה. אולם את מה שזכיתי לראות באותו ביקור, לא ציפיתי כלל. השגחה פרטית מופלאה ומדויקת, שהותירה אותי הלום ומשתומם.

מתוקף תפקידי הנני יוצא ונכנס בהרבה מדינות ומקומות מרוחקים, ברחבי תבל ומלואה. ומשכך חיפשתי לנצל הזדמנות זו, לצורך זיכוי הרבים באותם מקומות נידחים, לכן לקחתי על עצמי בל"נ, להפיץ את דבר המלך ודתו - תורתו של הרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע - בכל מקום בו תדרוך כף רגלי. וכך להלכה למעשה: טרם כל נסיעה לקחתי לצד הטלית ותפילין כמה ספרים של 'נועם אלימלך' מהדורה חדשה מאירת עיניים, והייתי מחלקם חינם באותם מקומות אליהם הגעתי. דבר זה שינה ושילש את עצמו ממקום למקום על פני תבל ומלואה.

חלוקת הספרים לא היתה תמיד סוגה בשושנים, ובפרט באותם מקומות שבהם לא עולה הדבר בקנה אחד עם הוראות המדינה. מה גם, שמן הצד הביעו המשגיחים - שמתלווים עמי במסעות אלו - פליאה רבתי על העניין כולו. "בשביל מה לסחוב אותם כל פעם, מאן ימר שאיזה יהודי במקום ישוב נידח, ירצה ללמוד בספר 'נועם אלימלך'? ועוד כהנה וכהנה. אך, קבלה לעולם עומדת, ואת אשר קיבלתי על עצמי לא שיניתי. הספר הקדוש 'נועם אלימלך' הוא בן לוויה שלי לכל מקום, ויהי מה!"

בסופו של אותו יום קיצי האמור, ואני צועד לעבר בית המדרש בפאתי שנג'ן כשספר 'נועם אלימלך' באמתחתי. נכנסתי לתוככי בית-המדרש וגיליתיהו ריקן מאדם, מלבד יהודי אחד שרכן על ספרו בקצהו המערבי של ביהמ"ד. כשהתקרבתי לעברו, גברה בי פליאה רבתית שהתעצמה מרגע לרגע, עד כי לא האמנתי למראה עיני: היהודי יושב ולומד לא פחות ולא יותר, אלא בספר 'נועם אלימלך'... עמדתי משתומם ונדהם: 'נועם אלימלך', כאן, בסין?

לאחר שהושטתי לו ידי בברכת שלום, התחלתי להמטיר עליו שאלות כמצליף על שלומו ועל מטרת בואו לסין, ובעיקר: מה לו ולספר הקדוש אשר בידו?

"השתקעתי כאן בשל עסקיי", הסביר לי היהודי המתוק שפגשתי,

התשובה שקיבל היתה מפתיעה. 'ידעתי גם ידעתי' - השיב רבו לאחר הרהור ארוך - 'שבאופן עקרוני אינך נוהג לטוס לחו"ל להתרמות בעיצומו של 'זמן', בימי שגרה מבורכים. אולם חושבני, שהפעם יש מקום לחריגה מעיקרון זה, ועל כן הזמן מיידית טיסה לארצות הברית - פסק הרב, והותיר את ראש הישיבה המום ומתפלא...

פרשת השבוע מגלה לנו את הסוד הזה, מעניקה לנו את המתנה היקרה הזו, חושפת כיצד יכול יהודי להיות מאושר ורגוע, צועד בדרך הנכונה בצורה טובה, שפויה וראויה עבורו.

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

"כָּל מִבְקֶשׁ ה', יֵצֵא אֵל אֱהָל מוֹעֵד..." (שמות ל"ג, ז)

הבשורה היא שיש, ובגדול. פרשת השבוע מגלה לנו את הסוד הזה, מעניקה לנו את המתנה היקרה הזו, חושפת כיצד יכול יהודי להיות מאושר ורגוע, צועד בדרך הנכונה בצורה טובה, שפויה וראויה עבורו. למתנה הזו קוראים 'דעת תורה', ובתרגום למילים מדוברות: הישענות על החכמים שבכל דור, דיבוק בצדיקים החיים עמנו, ידיעה מה נכון עבורנו בכל רגע - דרך העובדה שגדולי התורה מגלים לנו מה קובעת דעת תורה בעניין העומד לפתחנו.

כשאדם מחובר ומקושר עם צדיק, כשהוא דבק בתלמיד חכם, כשהוא ממושפע וקשוב להנחיות שהוא מקבל מחכמי ישראל - הוא רגוע, שליו, מאושר ובטוח. הוא יודע שהוא עושה את המוטל עליו - לפי התוכנית האלוקית, למי מה שהתורה קבעה. לא הוא מקבל את ההחלטה הגורלית עבורו, כי אם התורה הקדושה קבעה עבורה אנה יפנה, ואת תשובתה קיבל באמצעות הצדיקים והחכמים שבכל דור ודור, לפיכך - הוא רגוע ושליו, הוא יודע שהוא נכון!

פרשת השבוע מכנה את היהודי שמחפש את משה רבינו, לשמוע מה בפיו ולקבל את הנחיותיו, בשם מבקש ה', כאמור 'והיה כל מבקש השם יצא אל אוהל מועד' - והכוונה ליהודי שמחפש את משה רבינו כדי לדעת את דבר ה'. רש"י בפירושו עומד על כך וחושף גילוי מדהים, שהמבקש את פני הזקן - הצדיק, כמבקש פני השכינה - נחשב כמבקש את בורא עולם בעצמו.

החיים בדורנו אנו, תלאותיהם, מאורעותיהם, סגנונם ואתגריהם, שונים בתכלית מצורתם בעבר. כל חיי היום יום של רוב האנשים כיום, הינם מסכת ארוכה של לבטים וקבלת החלטות, אתגרים והתמודדות עימם, קשיים והתגברות עליהם. מחיים רוחניים - כמו התמודדות ונסיגות ביראת שמים, בלימוד התורה או במידות טובות, ועד חיי היום יום - גידול וחינוך ילדים, בריאות כמובן, ופרנסה - מלחמת ההישרדות התמידית הקבועה שנגזרה על כולנו.

כל אלה ועוד, מזמנים לנו עשרות זירות של התמודדות, של קושי, של שקילת דברים לכאן ולכאן, של צורך לקבל החלטה - פעמים רבות דחופה או קריטית. ואז מוצא עצמו היהודי במערבולת שיקולים, בתסבוכת צדדים, בסבך דילמות. האם לעשות כך ואולי אחרת, האם לבחור בספר לימוד כזה או בחברותא פלוני, האם להתמקד בשמירת עיניים או בעבודה על מידת הכעס, האם לחנך את הילד ברגישות או בקשיחות, האם לעשות ניתוח, האם להחליף עבודה, והאם, והאם, והאם...

מצב ה'ספק' התמידי הזה, מערער את היציבות בחיים, חותר תחת הרוע והשלווה שכולנו רוצים בהם. הואיל והחיים מעמידים בפנינו כל כך הרבה קשיים והתמודדות, אנו מוצאים עצמנו נאבקים בין הגלים, מתקשים לחתור לכיוון ברור, לא מצליחים לסמן יעד, ובוודאי שלא לדעת איך מגיעים אליו. לכן, בזמננו, כה רבים האנשים ששנים שלא טעמו את טעם היציבות, שלא יודעים מהו רגוע, שחפצים בעוגן עליו יבססו את חייהם ובעזרתו ינהלו אותם על מי מנוחות.

האם יש דרך כזו? האם יש משהו שיהודי יכול לקבוע לעצמו כמדריך, כמצפן, כמכריע עבורו - וממילא ירגיע אותו? האם יש כלי שיהודי יכול לאמץ, והכלי הזה ינסוך בו רגוע, שלווה, ביטחון במה שהוא עושה? כיצד יהודי יכול ליצור מצב בו הוא בטוח בעצמו, רגוע ושליו עם ההחלטות שקיבל, חי על מי מנוחות כשהוא יודע שהוא עושה בכל רגע את הדבר הנכון ביותר עבורו?

והאב המופתע דבק ברבו, והודיע לצוות כי למרות כל תחנוני ובקשותיו עד עתה להשתחרר - כעת חזקה עליו הוראת רבו, והוא נותר עם בתו...

אולם לחץ התורנויות הלך והכביד, ובליית ברירה החליטו ההורים שגם בנם הגדול, בחור שכבר הגיע לפרק 'האיש מקדש' מזה זמן אולם ישועתו מבוששת מלבוא, יצטרף לתורנות. הם כבר לא מסוגלים לעמוד במעמסה לבדם, דרוש 'כח אדם' נוסף - יעלה ויבוא בנם ויסייע להם בשהות ליד מיטת אחותו הפעוטה...

כבר בלילה הראשון לשהותו של הבן, הוחלט על צמצום חדרים, כך שאם עד עתה היה רק אחד בכל חדר, החל מאותו לילה - הצטרף לחדר אדם נוסף, מלווה גם הוא בבני משפחה. בשהותם יחדיו בחדר החל אבי המשפחה לשוחח עם הבחור השובה לצד אחותו, ו...

כבר ביום המחרת, כשעזב הבחור את משמרתו ואביו החליפו, שוחח האב שהצטרף לחדר אך אמש עם האב של הבת השובה בחדר מזה ימים ארוכים, וביקש לתהות על קנקנו של הבן. 'הוא הרשים אותי מאוד' - שיבח את הבן באוזני אביו, וביקש לדעת אם הבחור בגיל השידוכים, מאורס או אולי נשוי... האב נאנח קלות והשיב כי בנו בגיל השידוכים זה תקופה ארוכה ומחפש את זיווגו ואז - ניכר היה כי השואל ביקש לשמוע בדיוק את התשובה הזו...

בו ביום החל ה'שידוך' מתרקם ומתגלגל, ובו ביום - שב אב הילדה לרבו, ושאל אם אפשר כבר לחתום ולהשתחרר. הפעם הרבי הסכים ואישר לאב לחתום ולשחרר את בתו הפעוטה, כשבינתיים גלגלי השידוך מוסיפים לנוע, עד לרגע המרגש בו התברר:

הבחור ששהה לצד אחותו - באברית האירוסין עם קרובת משפחתו של האב השני, זה שתהה על קנקנו בשהותם המשותפת בחדר. פתאום נפקחו לכולם העיניים להבין, כי תשובת הרבי להישאר עוד כמה ימים - חסרת הגיון ככל שתישמע - היתה למעשה המפתח שהוביל לבניין בית בישראל, לישועת האח מעוכב השידוך!

את הסיפור המפעים שמענו מגיבור המעשה - אביו של החתן, ויש בו כדי לחשוף רובד קסום, נסתר ופלאי, הטמון בקשר ובדבקות בצדיקים. לפעמים - אנו מתקשים להבין את התשובות שאנו מקבלים, לפעמים הדבר נראה לא הגיוני, אולי בניגוד לכל הערכה קודמת. אבל דווקא ההתמסרות לא להחליט לבד אלא לשאול, לקבל תשובה ולנהוג על פיה - היא המפתח לברכת שמים, לישועות גלויות, לאו דווקא בנושא המדובר, אלא אף בנושאים רבים אחרים... כי הקשר עם החכמים שבכל דור, עם הצדיקים שהקדוש ברוך הוא שתל בימינו, הוא לא רק דרך להאיר את החיים באורה של 'דעת תורה', הוא גם מאפשר להוריד אלינו שפע ברכה, ישועה ונחמה משמים, להרעיף עלינו ישועות לרוב. וככל שנתחבר ל'דעת תורה', להקשיב לתלמידי החכמים, להיוועץ בצדיקים, לפעול לפי מה שיורו לנו ובהתאם למה שחכמתם - חכמת התורה - קובעת, כך נזכה שחיינו יוארו בשלווה וברוגע, ונזכה לברכת שמים בכל מעשי ידינו!

שיחת 'התרמה' שהצילה!

הסיפור הבא התרחש בחורף החולף, והוא עוסק בראש ישיבה

וזאת, משום שחכמת ה', הוראותיו והנחיותיו - כולן נתונות בתוך התורה, העוברת מדור לדור בידי חכמיה וגדוליה. ולפיכך, כשיהודי חפץ לדעת מה מוטל עליו לעשות, כיצד ראוי לו לנהוג, מה כדאי לו להחליט בכל צומת בחייו - כל שצריך לעשות הוא לשאול את ה', לחפש את התשובה בחכמת ה' יתברך, ואת זאת הוא עושה בפניה לצדיק, לחכם, לגדול שבאותו דור. כך הוא מתחבר לחכמת ה', כך הוא מקבל תשובות מבורא עולם - באמצעות שלוחיו הנאמנים, הצדיקים והחכמים שבדורו.

ולכן, המתחבר לצדיק, המקושר עם החכמים, השואל בעצתם והנעזר בחכמתם, זוכה לסייעתא דשמיא וברכת שמים מלווה אותו בהחלטותיו, בצעדי, בחייו. כי הוא לא נעזר ב'זעף' חכם ככל שיהיה, הוא שואל את חכמת בורא עולם, הוא נועץ בחכמת התורה, הוא פונה לנציגים של בורא עולם בעולמו. וכשהוא פועל על פי הנחיותיהם ועצותיהם - אין פלא שהוא זוכה לברכה ולסייעתא דשמיא, כי ברכת שמים מלווה את הצועד בדרך התורה, בדרך האמונה, בדרך שקבע בורא עולם.

אשרינו שזכינו, כי גם בדור כמו שלנו, דור כה שפל ביחס להיסטוריה העשירה של העם היהודי, עדיין יש לנו חכמים וצדיקים המצויים בכל עיר ועיר, בכל חוג ובכל עדה. תלמידי חכמים משכמם ומעלה, מרביצי תורה ידועי שם, צדיקים נעלים, אדמו"רים ורבנים לרוב. כמה כדאי להתחבר אליהם, לשאול בעצתם, לדבוק בחכמתם, לבקש את ברכתם, להישמע להנחיותיהם. וככל שנזכה להתחבר ולהתקשר עם הצדיקים והחכמים - כך נזכה לנהל את חיינו ברוגע ובשלווה, לקבל החלטות נבונות, לנווט את ספינת החיים שלנו על מי מנוחות, ליהנות מרוגע ושלווה בכל שלבי החיים - וגם לזכות לברכת שמים וסייעתא דשמיא המובטחת והנלווית לנועצים בחכמים ובתלמידיהם, לחיי אושר ושמחה!

השידוך שהגיעה בהפתעה

היה זה לפני כמה שנים, בחודש אלול - שבועות ספורים לפני ראש השנה. יהודי יקר, שהה לצד בתו בבית החולים ימים ארוכים במשך כל התקופה שהו האב והאם במשמרות ליד בתם, כשכל העת הם מאפשרים לבניהם להמשיך לשקוד על דלתות התורה בישיבה. הימים חולפים עוברים, לא קל לשני ההורים לנהל את המשמרות רק ביניהם, אולם - ההורים מתעקשים שלא לאפשר לבניהם לעזוב את היכל הישיבה ולו לשעה קלה. לבסוף, כמה ימים לפני ראש השנה, הודיעו הרופאים כי הם מוכנים לשחרר את הבת לבית, בכפוף לחתימת ההורים על מסמכי השחרור, שכן עדיין המלצתם להישאר באשפוז עומדת בעינה.

ההורים ששו ושמחו, נראה כי מסתמן אור בקצה המנהרה, ועתה - שוב ישובו ברינה הביתה. אבל קודם חתימת מסמך כה מחייב ואחראי נועץ האב ברבו, אחד מגדולי האדמו"רים בדורנו, וכאן נכונה לו הפתעה:

הרבי סירב ואמר שלדעתו ראוי שהבת תישאר להמשיך השגחה, לפחות בינתיים. 'נמתין עוד כמה ימים ונראה אז...' - פסק הרבי,

ראשית - הוא נקש בדלתה של משפחת 'פאקס' ולא בבית משפחת 'פוקס', ואם לא די בכך - הרי שאב המשפחה אמנם מתפרנס בכבוד כרופא עור נודע, אך הוא רחוק מלהיות 'כתובת' התומכת בעמלי תורה בסכומים נכבדים...

הסיפור הזה לעומק... - אמר הרופא, וקבע עבורו תור ליום המחרת. ביום המחרת, נבדק ראש הישיבה בקליניקה, ופניו של הרופא נחרשו קמטים. הוא לקח דגימת עור מהיבלת, וביקש מראש הישיבה לעמוד עמו בקשר בעוד 24 שעות. עוד טרם חלפו השעות התקשר הרופא בבחילות, והודיע לראש הישיבה:

היבלת היא ביטוי חיצוני למחלה הצריכה ניתוח דחוף הקשב לי היטב: אינני חפץ לשתק את הישיבה, ולכן אתרים בעבורך תרומות בסך \$18,000 - כדי שהישיבה תוסיף ותתקיים. אבל - וכאן הגביה הרופא את טון דיבורו, 'זאת בתנאי שעוד היום אתה שב לארץ, ממחר להיכנס לטיפול באופן מיידי, ומציל את חיך!'

כעשרה ימים בלבד חלפו, מאז עמד ראש הישיבה בחדרו של רבו, קיבל את התשובה המפתיעה לטוס לחו"ל בעיצומו של הזמן, ועד שכבר נח בחדר ההתאוששות, רק במבט לאחור, כשהוא בוחן את התהפוכות שהיו מנת חלקו, הוא מציין באוזניו מסר מבהיל ומעורר מחשבה:

'לפעמים, התשובה שמקבלים מהרב נראית לא הגיונית, שונה מהמקובל, מוזרה אפילו. למפרע התברר, כי בורא עולם גלגל את הצעדים קדימה באופן הזה, הכניס את התשובה הנכונה בפי מורי רבי, גלגל את הטעות שבין משפחת פוקס למשפחת פאקס, והכל כדי שאגיע לידי של הרופא שמתברר שאבחנתו הצילה אותי! כמה גדולים חכמינו שקבעו כי יש להיוועץ בחכמים, הן בזכות ההליכה בעיניים עצומות אחר הוראת רבי, זכיתי בחיים במתנה, פשוטו כמשמעו!'

ואת המסר הזה כדאי לכולנו לדעת: כשיהודי צועד בדרך אותה התווה רבו, קשור אליו, מונחה על ידו, פועל על פי הוראותיו - הוא זוכה בשמירה עליונה, בורא עולם מסייע לו, מגן עליו, מדריך את צעדיו. כמה כדאי להיות מחובר לצדיק, כמה כדאי לשאול בעצת חכם, כמה כדאי לבקש ולציית להוראות אותן נקבל מגדולי הדור -

המשך בעמוד 28

נודעת ממרכז הארץ, המתמסר מאוד לתלמידיו ולהצלחת הישיבה. ביום מן הימים עורער מאוד מצבה הכלכלי של הישיבה, וראש הישיבה נועץ ברבו - אחד מגדולי הדור שליט"א - ושאל כדת מה לעשות.

התשובה שקיבל היתה מפתיעה. 'ידעתי גם ידעתי' - השיב רבו לאחר הרהור ארוך - 'שבאופן עקרוני אינך נוהג לטוס לחו"ל להתרמות בעיצומו של זמן', בימי שגרה מבורכים, כאשר תפקידך ללמד ולהקנות תורה לתלמידך. אולם חושבני, שהפעם יש מקום לחריגה מעיקרון זה, ועל כן - הזמן מיידיית טיסה לארצות הברית, שם תחלה פני נדיבים ותבקשם לעמוד לעזרתך!' - פסק הרב, והותיר את ראש הישיבה המום ומתפלל...

אולם, ראש הישיבה דבק בתשובה שקיבל, מפתיעה ככל שתהיה. על אתר הזמין טיסה לארה"ב, וכשנחת שם - גילה מישהו את אוזנו כי יש יהודי נדיב תומך תורה בשם 'פוקס', וכדאי לסור אליו. הלה לא ידע בדיוק מה הכתובת וכיצד יוצרים קשר, רק אמר כי כדאי לחפש בשכונה פלוגית יהודי בשם פוקס, שהשמועה אומרת שהוא תומך תורה...

ראש הישיבה לא התמהמה, ויצא לאותה שכונה, בחפשו אחר 'פוקס' תומך התורה. מישהו מבני המקום הפנה אותו לבית אחד, והוא נקש בדלת וביקש לשוחח עם בעל הבית. עד מהרה העמידה אותו בעלת הבית על טעותו: ראשית - הוא נקש בדלתה של משפחת 'פאקס' ולא בבית משפחת 'פוקס', ואם לא די בכך - הרי שאב המשפחה אמנם מתפרנס בכבוד כרופא עור נודע, אך הוא רחוק מלהיות 'כתובת' התומכת בעמלי תורה בסכומים נכבדים...

ובכל זאת, ראש הישיבה הסביר כי אם כבר הגיע עד לכאן, הוא מבקש לשוחח עם בעלה ולהתרימו לצורך הישיבה. בעלת הבית הסבירה כי הוא כעת בקליניקה בה עובד, וישוב מאוחר יותר. ראש הישיבה החליט כי אם בורא עולם כיוון את צעדיו לבית הזה והוא כבר טרח והגיע עד לכאן - ישתהה וימתין זמן מה, עד שבעל הבית ישוב ואולי יעניק לו תמיכה כזו או אחרת...

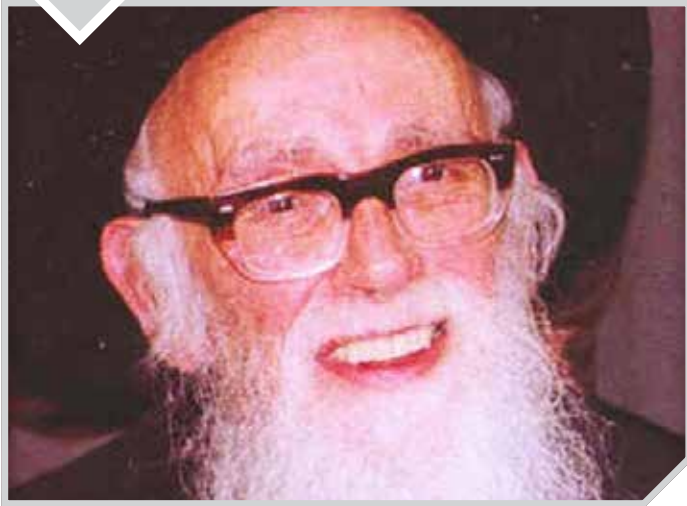
כששב בעל הבית ושמע את בקשת ראש הישיבה, היה נבון קמעא, אולם השיב בפשטות את האמת: 'תראה, אני יכול לתת לך משהו, אבל לא בסדר גודל שאתה מצפה לקבל... אינני גביר גדול, ואפילו לא קטן. אני מתפרנס כרופא עור, ואני יכול לתת לך תרומה סמלית...'

לפתע, קטע ראש הישיבה את דבריו. 'רגע, אם בורא עולם זימן אותי לפה, ואם כבודו מעיד על עצמו שהוא רופא עור, אולי תוכל לסייע לי להתמודד עם בעיית עור המלווה אותי מזה תקופה...'. ביקש ראש הישיבה, ולכך - נענה הרופא בחפץ לב. ראש הישיבה הושיט את ידו המעוטרת ביבלת מוזרה ומכוערת, וסיפר לו כי היבלת הזו מלווה אותו מזה זמן, וכל הדרכים שניסה לטפל בה - נכשלו. 'אולי אתם יודעים, מה סיפורה של היבלת, כיצד ניתן להיפטר ממנה?'

הרופא בדק את היבלת קלות, ופניו נעשו חמורי סבר. 'תיכנס אליי לקליניקה, שם יש לי את הציוד הדרוש לבדיקה מורכבת כזו. אינני רוצה 'לזרוק' דברים בסתמיות, אבל נדמה לי שכדאי לבדוק את

דברי תורתם וסיפורים על גדולי עולם שיום פטירתם חל השבוע

פעם בא רבי שלמה זלמן לישיבה, ובפתח הישיבה עמד רוכל שמכר כיפות וציציות וכדו'. "יש לך כיפה מרובעת?" [כפי שנהג ללבוש], הרוכל השיבו בשלילה, מיד קנה רבי שלמה זלמן ציצית...

הרב ישראל ליוש

ביום כ' באדר יחול היא"צ של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, ראש ישיבת 'קול תורה'.

רבי שלמה זלמן נולד בכ"ג בתמוז תר"ע בשכונת 'שערי חסד' בירושלים, לאביו הגאון רבי חיים יהודה לייב אויערבאך, ראש ישיבת המקובלים 'שער השמים' ולאמו מרת צביה למשפחת פרוש. בילדותו למד בתלמוד תורה וישיבת 'עץ חיים', והיה תלמידם של הגאון רבי שמואל גדליה ניימן זצ"ל, בעל ה'דרכי שמואל', והגאון מרדכי דוד לוי זצ"ל בעל ה'דרכי דוד', והגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בעל ה'אבן האזל'.

בשנת תר"צ נשא לאשה את בתו של רבי ליב רוחמקין זצ"ל. המשיך ללמוד בישיבת 'עץ חיים', ולאחר מכן גם בכולל של הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל.

בשנת תרצ"ב הוציא לאור 'ביאורים והערות' על ספר 'שב שמעתתא', ובשנת תרצ"ה הוציא את ספרו 'מאורי האש' בענין החשמל בשבת, עם הסכמתו של הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל. ספרו נתקבל מאוד בעולם התורה ובראשם מרן ה'חזון איש' זי"ע.

בשנת תש"ד הוציא לאור את ספרו 'מעדני ארץ' על ענייני שביעית ותרומוות ומעשרות, וגדולי ישראל שבחוהו מאוד. מרן בעל ה'קהילות יעקב' כתב על ספר זה: "א"א לזוז ממנו בכל השייך לענייני תרו"מ, והוא כעין 'מנחת חינוך'..."

עוד נתפרסם תורתו בשו"ת 'מנחת שלמה', ועוד ספרים רבים שיצאו לאור לאחר פטירתו.

בשנת תש"ט נתמנה לראש ישיבת 'קול תורה', לאחר פטירת הגאון רי"מ שלזינגר זצ"ל, והעמיד בה תלמידים הרבה.

עשה שימוש חכמים אצל הגאון מטשעבין זי"ע, היה לפוסק הדור והאיר את עולם ההלכה בפסיקותיו החשובות.

נלב"ע בכ' באדר תשנ"ה, ונטמן בהר המנוחות בירושלים, ועל מצבתו התיר לכתוב רק: "מעוזו הרביץ תורה לרבים והעמיד תלמידים הרבה בישיבת 'קול תורה'".

בדברי חז"ל בין קבלת התורה ועשיית המשכן, כדתנא דבי אליהו: (רבה פרק י"ז) "כשעמדו אבותינו על הר סיני לקבל עליהם עול מלכות שמים בנדבה, אף הוא ירד משמי השמים העליונים ממקום כבוד גדול ותפארתו וקדושתו, ושיכן שמו הגדול עמם בנדבה".

ובין המשכן ומצוות השבת, כדברי רש"י (שמות לה ב), שלכך הקדימה התורה אזהרת שבת למלאכת המשכן, לומר שאינה דוחה שבת. גם ל"ט מלאכות שבת נלמדו ממלאכת המשכן. ובין המשכן וחטא העגל, כדברי המדרש עה"פ: "אלה פקודי המשכן משכן העדות", אמר רבי ישמעאל, עדות הוא לכל באי עולם, שוויתר להם הקב"ה לישראל על חטא העגל. במדרש אחר כתוב: 'אלה פקודי המשכן, באלה הכעסתם אותי, שאמרתם "אלה אלוהיך ישראל", ובאלה נתרצית, שנאמר "אלה פקודי המשכן". ובמדרש שיר השירים אמרו: "שחורה אני ונאווה" - שחורה אני במעשה העגל, ונאווה במעשה המשכן.

את שלושת לולאות אלו, האמורים בפרשתנו, קבלת התורה ועשיית המשכן, המשכן והשבת והמשכן וחטא העגל, מבאר רבי שלמה זלמן נפלא:

שורש האומה הישראלית ומקור יניקתה הם מהאבות הקדושים, אברהם, יצחק ויעקב, שהשיגו וקיימו את התורה מעצמם, בלא ציווי, ע"י שהיו מעשיהם ומחשבותיהם דבוקים בקב"ה, ונפשם

המשכן, שבת, קבלת התורה, חטא העגל, והקשר ביניהם: הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, עומד על הקשר הנמצא

בגורלו של רבי שלמה זלמן עלה הקיר ובו ספר נדיר במיוחד: שו"ת 'בנימין זאב', מהדפוס הראשון, עותק זה היה יחיד מסוגו בעולם. לימים היה אחד שרצה להאדיר ספר זה מחדש, ומשמע שבאמתחתו של רבי שלמה זלמן עותק מהדפוס הראשון, חשקה נפשו להשאילו ממנו. הדבר נודע לאחיו הגאון רבי אברהם דב זצ"ל, ובא לרבי שלמה זלמן להזהירו שיתכן שהלה אינו אדם כ"כ ישר, ולא ישמור כראוי על עותק נדיר זה.

"אם אין כזה שו"ת ודאי שצריך לתת לו... הרי עולם התורה צריך שיהיה כזה ספר...", הגיב בפשטות, בלי לחשב חשבונות. הלה אכן בא לרבי שלמה זלמן וביקש לצלם את הספר. כשהחזירו, הספר היה מפורק לגמרי. כשנשאל מדוע פירק את הספר מכריכתו, הסביר שלא הצליח לצלם אותו כראוי, ולכן פירק אותו לדפים, וכמתנצל הבטיח שכאשר ייצא הספר החדש לאור, הוא יביא לו עותק אחד.

רבי שלמה זלמן קיבל מידיו את צרור הדפים, ולא כעס כלל על הנזק הכספי הגדול שגרם בקלות דעת כל כך. הוא כלל לא הבין מדוע בני הבית כועסים, הרי הוא הבטיח שיביא לי עותק מההוצאה החדשה...

רגישותו לזולת היתה בדקי-דקויות, וגם היא בלי לחשב חשבונות, בשלמות אמיתית, עפ"י צו שמיים בתכלית. ביום שהודיעו על היעלמותה של הצוללת 'דקר', כשעל סיפונה עשרות מלחים, התארכ אחד מבני הישיבה, וכנהוג, כאשר נכנס החתן לחדר האוכל, החלה קבוצת בחורים לשיר לכבודו. רבי שלמה זלמן שמע את השירה מחדרו, הוא ירד לחדר האוכל, הוכיח את הבחורים: "הכי צד יכולים לשיר ביום שארע כזה אסון בעם ישראל?!".

לאחר מכן כאשר נודע לו כי השירה היא לכבודו של חתן, הצטער מאוד על שהוכיח אותם, ועד סוף הזמן לא שכח את המעשה, ונגש לכל בחור ובחור מהמשוררים, והתנצל בפניהם על שהוכיח אותם.

תלמיד חכם, שאינו נמנה על תלמידי רבי שלמה זלמן או מבני משפחתו, היה בעל מום קל, ומשכך, התקשה לרכוש את מעמדו בחברה. לילה אחד הטלפון מצלצל בבית, ומעברו השני של הקו הוא שומע: "שלום, כאן מדבר הרב שלמה זלמן אויערבאך", משפט זה כבר העביר צמרמורת בכל גופו, והוא המשיך: "אני עוסק כעת בעניין חשוב בדיני הטמנה בשבת, ידוע לי שעסקת רבות בעניינים אלו, אציע בפניך את דבריי, ואשמח אם תכתוב לי את הערותיך, הדבר יהיה לתועלת גדולה...".

השיחה הקצרה הסתיימה, והאברך מילא את מבוקשו, ומאותה שיחה מעמדו השתנה קודם כל בעיני עצמו, ומיד גם בעיני משפחתו וסביבתו....

ברגישות זו, השתמש גם כשהיה עליו לעשות פעולות תוכחה,

היתה קשורה בו ית' באמת ובתמים. ועם ישראל, בעמדם לרגלי הר סיני, הלכו בדרכם ע"י שאמרו 'נעשה ונשמע', וקיבלו את התורה אף הם בלא ציווי, כמו שהשיגו אבותיהם הקדושים. והוא שהשיב רבא לטענת הצדוקי, על פיזיותו של עם ישראל שהקדימו נעשה לנשמע, שעליהם נאמר הפסוק 'תומת ישרים תנחם', כי הם השיגו את התורה שהיא 'ישרה', כדרגת האבות הקדושים שנקראו 'ישרים'. בחטא העגל, קלקלו ישראל השגה זו. כי עיקר סיבת החטא היתה משום שלא הלכו בתמימות, וחיטבו מתי צריך משה לחזור, ומשלא חזר וראו מיטתו פורחת באוויר, פסקה אמונתם בהשגחת הבורא, כי אמרו שרק באמצעות משה רבינו הם מושגחים. ובהעדרו, חיפשו אחר אמצעי אחר, וכך הגיעו לעגל. ומשחיטבו חשבונות ולא הלכו בתמימות, ירדו מהשגתם בקבלת התורה, ולכך נטלו מהם כתרי 'נעשה ונשמע', כי הגם שהמשיכו לקיים מצוות התורה, אבדו את מעלת הקדמת 'נעשה' ל'נשמע'.

ועל כן, מעשה מלאכת המשכן הוא תיקון לחטא העגל, שהרי התרומה למשכן, בניגוד למצוות צדקה שמועילה אף אם היא נעשית שלא לשמה, היתה צריכה להיעשות לשמה, בנדיבות לב גמורה, ללא חשבון לתמורה. ואף שהיו רחוקים מעבודת האומנות, ולא היה בהם מי שילמד אותם את רזי המלאכה, או מי שאימן את ידיו במלאכות אלו, מכל מקום באו מרצונם הטוב ונתקרבו אל המלאכה, בלא לחשב חשבונות, כיצד נעשה? ומי ילמדנו?

נמצא שבזאת תקנו חטא החשבונות שחטאו בו בעגל, ושוב, מתוך אהבת ה' והרצון השלם לעשות ככל אשר יצווה אותם, התרוממו לדרגת 'נעשה ונשמע', לעבוד את ה' בלא פניות וחשבונות, כמו שהיו במעמד הר סיני.

בזאת מבאר רבי שלמה זלמן אף את הקשר בין המשכן ובין השבת, כי החשבונות אשר מבטלים את התמימות הנצרכת לעבוד את ה' בלב שלם, כדרגת 'נעשה ונשמע', נובעים מענייני הגשמיות ומערכות הטבע. ובשבת קודש אנו מונהגים מעל דרך הטבע, שהרי כל מזונותיו של אדם קצובים לו, חוץ מהוצאות שבת, שנאמר עליהם: "לוו עלי ואני פורע". וע"י השביתה ממלאכה בשבת, אנו מעידים שאנו מונהגים עפ"י הנהגת הקב"ה בכבודו ובעצמו, ולא עפ"י מערכת הטבע, המצריכה מלאכה כדי להתפרנס.

ומשום כך אמרו חז"ל: (שבת ק"ח ב) "אלמלי שמרו ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד הם נגאלין", כי כשישיגו מעלת השבת, שהיא התפשטות מכל ענין גשמי וטבעי, יתרומו למעלתם בזמן קבלת התורה, קודם חטא העגל, כדרגת האבות שהיו דבוקים בהשי"ת.

כל מהלך חייו של רבי שלמה זלמן אמרו את הוורט הנ"ל. ישרות, תמימות בלי לחשב חשבונות כלל. החשבון היחיד שעשה הוא רצון שמיים, והכל בשכל הישר וביראה שקדמה לחכמתו.

חלק מירושת אביו הגאון רבי חיים לייב זצ"ל, היה חדר ספרים. ארבעת האחים החליטו, כי לא יחשבו מי יקבל ספר זה או אחר, אלא כל אח יקבל קיר אחד מחדר הספרים.

ושאר פעילות חינוכיות לא נעימות.

פעם הנהלת הישיבה החליטה לשלוח בחור יתום מאב מלידתו מהישיבה, על אף שברור היה כי הוא לא יילך לישיבה אחרת. איש מצוות הישיבה לא חפץ להודיע על כך לבחור, ובליית ברירה נטל רבי שלמה זלמן את המשימה על כתפו.

לאחר שנים רבות, כאשר פגש הבחור, שכבר הפך לאיש, את בנו של רבי שלמה זלמן, הוא אמר לו: "אביך, רבי האהוב, הזמין אותי לשיחה שנמשכה רבע שעה בלבד, לא אפרט בפניך את תוכנה, אולם זאת אומר לך, מאותה שיחה קצרה, אני שואב נחת, עידוד וסיפוק כל השנים, ומכוחה אני חי עד היום הזה..."

פעם בא רבי שלמה זלמן לישיבה, ובפתח הישיבה עמד רוכל שמכר כיפות וציציות וכדו'. "יש לך כיפה מרובעת?" [כפי שנהג ללבוש], הרוכל השיבו בשלילה.

מיד קנה רבי שלמה זלמן ציצית, ולאחר מכן הסביר: "המוכר כבר חשב שאקנה ממנו משהו, ומאוד הצטער שאין לו את מבוקשי, לכן קניתי ממנו ציצית, על אף שאין לי כעת צורך בה".

"וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּכֹלֹוֹ לְדַבֵּר אֵתוֹ בְּהָרֵי סִינַי שְׁנֵי לַחַת הַעֲדָת" (שמות ל"א, י"ח)
"זֶה שְׂאֵמֶר הַפְּתוּב: 'עֲלִיתָ לְמָרוֹם שְׁבִית שְׁבִית לְקַחֲתָ מִתְּנוּת

בְּאָדָם...'" (תהלים סח יט) (מדרש תנחומא)

"אמר רבי יהושע לוי: בשעה שעלה משה למרום, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: 'רבש"ע מה לילוד אשה בינינו? אמר להם: 'לקבל תורה בא', אמרו לפניו: 'חמודה גנוזה שגנוזה לך תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם, אתה מבקש ליתנה לבשר ודם?' אמר לו הקב"ה למשה: 'החזר להם תשובה', אמר לפניו: 'רבש"ע מתירא אני שמא ישרפוני בהבל שבפיהם', אמר לו: 'אחוזי בכסא כבודי וחזור להן תשובה', אמר לפניו: 'רבש"ע תורה שאתה נותן לי, מה כתיב בה? 'אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים', אמר להם: 'למצרים ירדתם? לפרעה השתעבדתם? תורה למה תהא לכם? וכו' שוב מה כתיב בה? 'כבד את אביך ואת אמך', אב ואם יש לכם? שוב מה כתיב בה? 'לא תרצח, לא תנאף, לא תגנוב', קנאה יש ביניכם? יצר הרע יש ביניכם? מיד הודו לו להקב"ה... מיד כל אחד ואחד נעשה לו אוהב ומסר לו דבר שנאמר: 'עלית למרום שבית שבי לקחת מתנות באדם'" [שבת פח ב]

המתבונן בתוצאת המשא ומתן בין משה רבינו למלאכי השרת, אמר הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, 'למד דבר גדול! דרכו של עולם, כאשר שניים מתווכחים על בעלותו של חפץ יקר, גם אם בסופו של ויכוח, יסכים האחד לטענת חברו וישתכנע שהוא אכן צודק, הוא לא יוסיף לו מתנות, מלבד החפץ שעליו התווכחו. במקרה הטוב הוא ייתן לו אותו בחפץ לב, ובמקרה הרע, הוא ייתן לו אותו באילוץ, בפנים זועפות ובשברון לב, אבל מתנות נוספות - ודאי

שלא!

אך בעולם שכולו אמת, אינו כן, כי כאשר הבינו המלאכים שהחמדה הגנוזה אינה שייכת להם, אלא לבני האדם, גדל ערכם של עם ישראל בעיניהם, עד כדי כך שהם ביקשו את קרבת האדם השלם, נעשו לו אוהבים וכיבדו את משה במתנות, כי אם זו האמת, אז גם הם חפצים בה, והיא לא נגדם ולעומתם.

מתוך התבוננות זו, למד רבי שלמה זלמן עניין נוסף: כיצד צריכים לכבד תלמידי חכמים - כמו המלאכים, שברגע שהכירו שהתורה שייכת לעם ישראל, כיבדו אותם והרעיפו אליהם מתנות. והדרך להגיע לכבוד תלמידי חכמים, היא ע"י התבוננות במעלתם וביקר תפארתם, שראוי להידבק בהם לכבדם ולאהבם, ולהעניק להם מכל אשר חננו השי"ת.

רבי שלמה זלמן, אף בהיותו גדול הדור, ובגלל היותו גדול הדור, רחש כבוד גדול מאוד לתלמידי חכמים ולגדולי הדורות. פעם הזכיר בשיעור מדברי ה'אור שמח' והתבטא כהרגלו: 'ר' מאיר שמחה אומר...'. לאחר השיעור ניגש אליו אחד התלמידים ודיבר איתו על אותו עניין, ואמר: 'מה שהקשה ר' מאיר שמחה...'. מיד הפסיקו ר' שלמה זלמן ואמר: 'אתה תגיד ה'אור שמח', אני עוד חייתי בזמנו, מותר לי להתבטא בלשון קירבה, ר' מאיר שמחה, אבל אתה לא...!'

פעם ספרו לפניו בסעודת שבת, שכאשר הכריזו באחת הישיבות את זמן המולד, העיר ראש הישיבה ואמר שכיוון ששעון קיץ - צריך להוסיף שעה. אחד הבחורים תיקן את ראש הישיבה ברבים, ואמר שכיון שהזמן שמצוין בלוח אינו לפי השעון הרגיל, אלא הוא לפי שעה זמנית המחושב מחצות היום, לכן אין צורך להוסיף שעה. ראש הישיבה, שכנראה לא הבין בעניינים אלו, לא קיבל את דבריו והמשיך להתעקש על עמדתו להוסיף שעה לפי שעון קיץ. גם הבחור התעקש, ונוצר ויכוח ברבים בין הבחור וראש הישיבה. כששמע על כך רבי שלמה זלמן, נסער מאוד, ואמר: 'איך יש לבחור העזה להתווכח עם ראש הישיבה בפומבי, אף שהבור צודק, אבל הנשמע כדבר הזה...!'. ובמשך כל סעודת השבת, לא נרגע רבי שלמה זלמן מזלזול בכבוד התורה שנגרם כתוצאה מהוויכוח, והוסיף: 'דברים כאלו מקעקעים את יסוד הישיבות הקדושות, יש לדעת שהיסוד של הישיבות הוא המעמד של הרמ"ם וראשי הישיבה...!'

אף שכיבד מאוד תלמידי חכמים, בכל נפשו ומאודו, אך כשהדבר היה כרוך בהפרעה למסירת שיעורים בישיבה, השתנה הדין! וכך מספר תלמידו הגאון רבי יהודה עדס שליט"א: כאשר נפטר ראש ישיבת 'פורת יוסף', הגאון רבי עזרא עטיה זצ"ל, בהכירי את

הכבוד שרכשו האחד לשני [הרב עטיה היה אומר על הגרש"ז: "שלמה שמו ושלמה משנתו"], ביקשתי מרבי שלמה זלמן לבוא ולהספידו בישיבת 'פורת יוסף' בקטמון. "אין בכוונתי שהרב ישהה שם זמן ממושך" - ניסיתי לשכנעו - "מונית תאסוף את הרב מהבית, הרב ידבר דקות ספורות והמונית תחזיר את הרב מיד לביתו, כל הסיפור ייקח פחות משעה...".

"יהודה, אני מתפלא עליך!" - ענה לי רבי שלמה זלמן - "כבודו של הנפטר הגדול אכן יקר בעיני עד מאוד, אולם האינך יודע שאני אומר שיעור כל יום, ואני זקוק להכין את השיעור, מהיכן אטול שלושת רבעי שעה פנויים כדי ללכת ולהספיד? איך אתה מבקש ממני דבר כזה...!?"

"הדבר היה נראה לי משונה", ציין הרב עדס, "מדוע לגשת לוועדה, לפני שהיא כלל הציעה את המשרה? אך בכל אופן עשיתי כמצוותו. למעשה בסוף הם לא שעו לבקשתי ובאו להציע לרבי שלמה זלמן את המשרה, והוא סירב.

"לימים שאלתי אותו: 'מדוע היה כה דחוף לרב, שאבקש מהם לא להציע כלל את המשרה, לפני שההצעה עלתה?' 'זו יוהרא!' - ענה לי רבי שלמה זלמן - 'הרי אם יציעו לי ואסרב, הדבר יתפרסם שהציעו לי את המשרה הרמה וסירבתי, ביקשתי ממך, כי רציתי לחסוך את פרסום העניין'..."

הגאון רבי יעקב קמינצקי זצ"ל, סיפר לנכדו של רבי שלמה זלמן, הרה"ג רבי יצחק לורנץ שליט"א, ששלוש פעמים ביום הוא מתפלל לשלמו של רבי שלמה זלמן. "ודאי חושב אתה" - הוסיף רבי יעקב - "כי אני מזכיר אותך בברכת 'על הצדיקים', אך לא, אני מתפלל עליו בברכת 'ולירושלים עירך ברחמים תשוב...'... כי רבי שלמה זלמן הוא מה שנשאר לנו מהיופי של ירושלים..."

כאשר פעם בפורים סיפר זאת רבי יצחק לורנץ לרבי שלמה זלמן, חיך ואמר: "עיקר דברי רבי יעקב שאינו מכליל אותי בברכת 'על הצדיקים'..."

בהסכמתו של הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל לספר 'חכם לב', של הגאון רבי חיים לייב אויערבאך זצ"ל, אביו של רבי שלמה זלמן, שהיה אז כבן ארבע עשרה, כתב בין הדברים: "ושמחתי לראות בספרו הערות נכונות מבני יקירו היניק וחכים שלמה זלמן נ"י, יזכה לשובע שמחות לגדל בניו על התורה והעבודה על אדמת הקודש כראוי..."

לימים, כאשר נשאל רבי שלמה זלמן לנסיבות הסכמה זו, אמר: "אין זו הסכמה, זה רק פיוס, וסיפר: כאשר הייתי כבן תשע, חזרתי עם אבי מהכותל המערבי, בחול המועד פסח, ופגשנו ברבי יוסף חיים, והוא שאל אותי: 'ילד, האם שאלת ארבע קושיות בליל הסדר? האם הבנת את תשובת אביך בעבדים היינו?' ואני נעלבתי, שהרי כבר סיימתי מסכת קידושין גפ"ת..."

"רבי יוסף חיים הרגיש בעלבוננו, ולכן כשכתב הסכמה לאבי, וידע שכבר הגעתי לגיל בגרות, ביקש לפייסני, ולכן כתב מילים אלו. אם כן, אין זו הסכמה אלא פיוס" - סיים רבי שלמה זלמן בענוותנותו...

ואם בשיעוריו עסקינן ובתלמידו רבי יהודה עדס, נספר את שסיפר הרב עדס על שיעורו הראשון של רבי שלמה זלמן בישיבת 'קול תורה':

כאשר נתמנה לעמוד בראש ישיבת 'קול תורה', לאחר פטירת ראש הישיבה, הגאון רבי יחיאל מיכל שליזינגר זצ"ל, הוזמן ע"י מנהלי הישיבה למסור שיעור היכרות.

מיד בתחילת השיעור הקשה הגאון רבי יונה מרצבך זצ"ל קושיא על דברי הגרש"ז. הוא הרהר מעט בקושיתו ואמר מיד: 'טעיתי והמשיך את השיעור בכיוון אחר.

כשחזר לביתו, שאלה אותו הרבנית: "כיצד היה השיעור?", "מסתמא נכשלת", השיב, "מיד בתחילת השיעור טעיתי..."

אלא שלאחר מכן סיפר רבי יונה, שדווקא ברגע שאמר 'טעיתי' החליט בליבו שהוא ראוי לעמוד בראשות הישיבה, כי מי שמודה על האמת בקלות כל כך בשיעור ניסיון, הוא יהיה ראש הישיבה...

לימים סיפר הגרש"ז סיפור זה לתלמידו הרב עדס והוסיף: "היו לי שלוש דרכים כיצד ליישב את קושייתו של רבי יונה, אך הרגשתי באותו רגע שבאמת הוא צודק..."

"ככלל", אומר הרב עדס, "רבי שלמה זלמן אהב את האמת בכל ליבו. בשיעוריו הבהירים, חיזר אחר הפשט לאמיתה של תורה, אף שפעמים הלמדנות היתה מבריקה יותר, ומתקבלת יותר באזני התלמידים, אבל האמת היתה מעל הכל..."

"הוא אמר לי פעם: 'נראה לי שלא אקבל שכר על מה שאני מודה על האמת, כי יש לי יותר הנאה לומר לבן שיחי 'אתה צודק' מלעמוד על דעתי'..."

אחיו של רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, הגאון רבי אברהם דוב אויערבאך זצוק"ל, שימש עשרות שנים כרבה של שכונת 'בקעה' בירושלים. לימים עבר להתגורר ברח' סורוצקין בירושלים, כשהוא עוד ממשיך לכהן כרבה של בקעה.

הוא קבע את מקום תפילתו בישיבת 'תורה אור', בראשות הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל. בימיו הראשונים במקום המגורים

סיפור נוסף סיפר הרב עדס, וגם הוא על ענוותנותו של רבי שלמה זלמן:

כאשר נפטר רבה של ירושלים, הגאון רבי צבי פסח פרנק זצ"ל, ביקש ממני רבי שלמה זלמן שאגש לוועדה שמונתה כדי לאתר רב חדש לירושלים, ואבקש מהם שלא יציעו לו כלל את משרת הרבנות שהתפנתה עתה.

הרבי אף הוסיף, שמקור להנהגה זו מצא בהוראה חשובה, אותה מסר לו אחיו מרן ה'בית ישראל' זיע"א. "היה זה" - כך סיפר - "בשנותי הראשונות להיותי ראש ישיבה, קראני אחי הקדוש לחדרו ומסר לי הוראה כללית.

"וכה היו דברי קדשו: 'אומר לך יסוד גדול, מתי ובאיזה אופן יש לשלוח בחור מן הישיבה, ומתי עדיף לסלוח ולהתעלם: כל עוד הבחור הנחשל אינו מפריע לאחרים הלומדים, אע"פ שנחשלותו מזיקה להתקדמותו של הראש ישיבה או מפריעה לו להתעלות, יש להטות כלפיו חסד ולצפות להטבה, אולם ברגע שנוכחותו היא בגדר של 'חב לאחריני' לשאר תלמידי הישיבה - בכהאי גוונא אסור לשעות לשום תחנונים והפצרות, ויש לשלחו מיד מן הישיבה!' "הוראה זו", סיים הראש ישיבה, "היא שלימדה אותי אורחות חיים, לא רק בהקשר בו נאמרו הדברים אלא ככלל לכל החיים - העיסוק בצרכי ציבור בלבד - רשאי לדחות אנשים פרטיים, אולם התעלות וצרכי הרוחניים הפרטיים - אין בם בכדי לדחות את הפונים!"...

לתומו חשב אותו בן בית, שעדיף למנוע מן האורח הלא קרוא את הפגישה, כדי שלא יפריע לראש הישיבה, בדבר שהיה כה חשוב עבורו.

ניגש, אפוא, בלאט לדלת הראשית, ובראותו כי המדובר ב'פושט יד' רצה לפטרו בנתינה הגונה. אולם למרבית הפלא, ניצב כבוד ראש הישיבה מאחוריו בפנים מסבירות אל העומד בפתח, כשהוא מזמינו פנימה לשיחה בהארת פנים מסבירה, וכאילו כשליח משמים היה אותו פושט יד פתח לטרדנים נוספים, ובמהלך השעה שאחריה לא פסקו הדפיקות בדלת והצלצולים בטלפון, כשכולם נענים במתק שפתים ובנפש חפצה.

אחר עבור השעה העמוסה, הסביר הרבי פנים לעומת בן הבית באומרו: "אינני מוצא את עצמי רשאי להתעסק בענייני הפרטיים על חשבון הזולת, ואחת היא לי מי הוא, רק כאשר אעסוק בענייני הכלל אחוש כי רשאי אני להתעלם מפניות שאינן מתוכננות מראש, אולם ענייני הפרטיים - מי יאמר שרשאי אני להיות בגדר חב לאחריני".

המשך מעמוד 4 | הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל

המלך, על חשבון קופת הממלכה?!". ענהו רבי אלעזר: "זהו התנאי להסכמתי לדרישת המלך. אני לא ביקשתי הסכם זה, כל כולו הגיע על פי רצון המלך!". המלך שמע את דבריו, התרכך ואמר: "הנני מסכים לעשות כדבריך, אבל דע לך, שאם תוך שלושה ימים לא יסורו הדגים, יעזבו היהודים את כל ממלכת הולנד לצמיתות!". למחרת עם שחר הוצבו ברחובות העיר חביות גדולות מלאות יין, והעיר אמסטרדם צהלה ושמחה בטוב לב ובמשתה. השמחה גאתה עד השחקים, עד שלא היתה זכורה שמחת פורים באמסטרדם כאותה שמחת פורים. לקראת ערב, בשעת סעודת היום, הגיע שליח מבית המלך לביתו של ר' אלעזר, והודיע לו שכל הדגים נסוגו מן הנהר, והעיר ניצלה.

(אריה שאג')

אסתר, צפו על פני המים רבבות דגים, שבראשם היו כמין קרניים חזקות, ובאמצעותן הם החלו לדפוק על הסכר בעוצמה כזו, עד שנראה היה שבתוך זמן מועט הוא יקרוס וכל העיר תשטף בימי הנהר.

שלח המלך לקרוא לרב הקדוש והזהירו, שאם לא יסורו הדגים מהנהר - יוציא המלך כתב גירוש לכל היהודים. ענה לו רבי אלעזר: "בכוחי לקבל על עצמי את המשימה להסיר את הדגים מן הסכר, אולם יש לי תנאי אחד - על המלך לממן מקופת הממלכה יין לרוב, עבור יום הפורים שיחול למחרת, והיהודים ישתו כאוות נפשם ללא מעצור".

זעם המלך למשמע הבקשה וקרא: "מורד במלכות אתה! אני מבקשך להתפלל ולצום, ואתה מבקש ממני לתת לבני עמך להשתכר ביין

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"מסיבה פשוטה ביותר", הסביר הסוחר, "משום שאינני יודע לכתוב!"
 הדוכס התפלא מאד: "ואם אין מסוגל אתה לכתוב אפילו את שמך, כיצד מנהל אתה עסקאות ענק שכאלו?"
 גיחך לו העשיר כממתיק סוד: "אילו הייתי יודע לכתוב, הרי הייתי נשאר 'משמש' פשוט!... רק בערותי וחוסר ידיעתי בכתובה - הבאוני עד הלום!"
 ללמדך, שאין איתנו יודע עד מה, ואין לדעת מהי הטובה והמתנה המסתתרת מאחורי כל ניסיון וקושי, לפעמים דווקא מה שנראה עתה לעינינו כצרה קשה, זה גופא יתגלה לבסוף כטובה כפולה ומכופלת - וכן יהיה לעתיד לבוא, כאשר "אז ימלא שחוק פינו ולשונו רינה" (תהילים קכו, ב), כשיתגלה הכל ויראה במוחש כי "כולו הטוב והמטיב" (פסחים נ.), שמעולם לא נעשתה שום רעה חלילה, רק הכל בהשגחה עליונה לקרב איש ישראל לישועתו וגאולתו הפרטית, ואת כלל ישראל אל הגאולה הכללית, להביא לימות המשיח, במהרה בימינו אמן.

(מתוך 'טיב המעשיות')

החל לחסוך פרוטה לפרוטה קובץ על יד, עד שהצטבר תחת ידו סכום הגון, רכש את אחד היערות שבאזור, והחל לסחור בעצמו במסחר העצים, ובתוך תקופה לא ארוכה נעשה 'סוחר' חשוב, קרנו עלתה והוא זכה להתעשר בעושר רב.
 יום אחד הוצעה לפניו עסקת ענק, של רכישת יער עבות מלא בעצי ארזים חסונים, עסקה שנאמדה בעשרות אלפי רובלים! הוא הוזמן אחר כבוד אל טרקלינו של מושל האזור, כדי לסגור את העסקה ביניהם.
 קם, אפוא, מיודענו הגביר - המשמש לשעבר - ונסע עם חבר יועצו ומשרתו אל ארמונו של המושל, שם התקבלו בכבוד גדול, כראוי לעשיר שכמותו, וכיאה לעסקת ענק שכזו. ברם, אליה וקוץ בה: משסכמו ביניהם את כל הפרטים וניגשו לחתימת החוזה, הוציא העשיר לתדהמת הכלל קופסא קטנה של קסת דיו מכיסו, טבל בה את אגודלו, וכך החתים את השטר בטביעת אצבעו, כמנהגו מימים ימימה...
 הדוכס התחייך חיוך קטן, וכמוהו שאר שריו ועבדיו, ופנה אל אורחו הנעלה בתמיהה: "וכי מדוע אינך חותם בשמך, כדרכם של כל הסוחרים?"

המשך מעמוד 18 | הרה"צ אשר אנשיל כ"ץ גאב"ד חרדים שליט"א

יהיה בעל השמועה עומד לפניו ממש, ובוודאי יפעל בה כל טוב סלה, כאילו נמצא ב'אתרא קדישא ליז'ענסק' בפועל ממש.
 השבת נוע"ם הנשמות: שבת יחד עם ספר 'נועם אלימלך' זה 'מחיייה נפשות'... וכדברי הרה"ק המגיד מקאזניץ זיע"א, שאמר על עצמו שאינו יכול להיכנס לקדושת שבת טרם יעיין בספר 'נועם אלימלך' (אוהל אלימלך אות רצ"ו).
 וכן נהגו רבוה"ק חסידים ואנשי מעשה, שטרם שקידשו על היין בלילי שבתות, למדו כהכנה דרבה בספה"ק 'נועם אלימלך', ורק מתוך כך קיימו 'זכור ושמור' זכרהו על היין. כך נהג גם הרה"ק רבי ישעיל'ה מקרעסטיר זי"ע, שבעת עריכת שולחנו הטהור בליל שב"ק היה לומד ברבים את ספר 'נועם אלימלך', וכן בעת סעודת מלווה דמלכא. ועוד מובא בשם צדיקים (מעדני מלך, ויהי נועם):
 "מי שילמד את הנועם אלימלך בשבת יזכה לנשמה יתירה".
 נתחזק בדברים אלו לקבוע שיעורין תמידין כסדרן בספרו הקדוש, ובוודאי אשר זכותו הגדולה יעמוד לכל הלומדים בספרו, ויקום "מה כאן עומד ומשמש אף שם עומד ומשמש". זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן.
 (מעובד מתוך שיעורו של גאב"ד חרדים שליט"א, לקראת יומא דהילולא תשפ"א)

כי הרוצה לקשר עצמו לצדיק יהגה וילמד בדברי תורתו ומשנתו. ואכן מה טוב ומה נעים לקבוע שיעור בספרו הקדוש 'נועם אלימלך' ביחיד או ברבים, לברר מקחו של צדיק, כמו שאמרו חז"ל (ירושלמי שקלים מז). "דבריהם הם זכרונם", ובכך יזכה שיהיו שפתותיו דובבות עלינו להמליץ טוב בעדינו בכל משאלות לבנו.
 וכבר ידוע בשער בת רבים, שלימוד בספר 'נועם אלימלך' הוא דבר סגולה וישועה ל'בני חיי ומזוני' ולכל המצטרף, וכעדות הרה"ק רבי אברהם משה מפשעווארסק זי"ע (בהסכמתו לנוע"א) ש"כל הקורא בו יראה זרע ויארץ ימים".
 ובספר מעדני מלך (אות כ) מביא בשם הרבי אלימלך זי"ע עצמו שאמר: "כי מי שילמד את ה'נועם אלימלך' יזכה בפרנסה". וידוע דברי המכתב הקדוש של הגאון האדיר רבי שימעל'ה זעליכובער הי"ד (הובא ב'מרביצי תורה' בעה"ח עמ' קמ"ב) וז"ל: "הספר הקדוש 'נועם אלימלך' ממתיק הדינים מכלל ישראל עד עצם היום הזה".
 ובפרט בהאי שעתא, בעת ששערי הגבולות סגורים אין יוצא ובא, ואין אנו יכולים לעלות וליראות להשתטח ולהתפלל בציון המצוינת קודש הקודשים, הרי בוודאי דבריו הם זכרוננו, שע"י הלימוד בספרו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

בבתי גדולי ישראל של אותה עת, בחן את דרכיהם והליכותיהם, שוחח עימם, נועץ בהם והתברך מפייהם. וכיום, שנים רבות לאחר מכן, הוא מעיד ואומר וכדאי לכולנו לשמוע:

'כל מה שזכיתי בו בחיי, הכל בזכות מילוי אותה הוראה, בזכות הקשר עם גדולי וצדיקי הדור. כשהערפל כיסה את הארץ ועמודי עולם נעו אף זעו, לנוכח כל האיזמים הגשמיים והרוחניים שעמדו בדרכי - העצה הזו היתה לי למשען ומשענה, דבקתי בצדיקים והלכתי עימם ובעקבותיהם. וכל מה שזכיתי בו בחיי - הכל הודות לקשר הזה, לחיבור התמידי עימם, לדבקות בהם בכל עת וזמן!'

את דבריו אלו של סבי שליט"א כדאי לזכור ולהפנים: לכולנו יש לפעמים זעזועים בחיים, קשיים שמצטברים, מצוקות שגאות ועולות. קשר עם צדיקי הדור, חיבור תמידי עם גדולי ישראל, הליכה בדרכם וציעדה לאור הנחיותיהם - אלו הכלים לשמור על עצמנו, להאיר את עולמנו, לנהל את חיינו על מי מנוחות, ולזכות לחיי אושר ושלווה, לאורך ימים!

כי רק כך נבטיח לעצמנו חיים טובים ומאושרים, רק כך נוכל לחיי רוגע ושלווה, לישועות ונחמות, לניסים מופלאים ומופלגים!

עצת זהב לחיים!

חודש תמוז תרצ"ט, פרשבורג שבהונגריה. סבי, הגאון רבי משה טורק שליט"א, היה אז עלם צעיר, נער כבן 19. הוא שאף לגלות למקום תורה ולעלות לארץ ללמוד בישיבת 'היכל התלמוד', וביום המיועד נפרד מהוריו בדרכו לספינה המפליגה לחופי יפו. מעמד הפרידה היה מרגש ורווי דמעות, ולמפרע התברר כי היתה זו פרידה לתמיד

ברגעים בהם נפרד מאביו, הגה"צ רבי דוד זצ"ל, ביקש אביו להעניק לו 'עצת-זהב', מסר מרכזי לחיים. וכה אמר לו: 'בני יקירי, אתה עולה לארץ הקודש לבדך, בודד וגלמוד. עצתי עבורך, כי מדי שבוע תבקר בבית גדול מישאל, לשיחה, התייעצות או שהות בצילו של אחד מגדולי וצדיקי הדור. התקשר והתחבר עם הצדיקים והרבנים שבארץ ישראל, ובכך תזכה לשמור ולהגן על עצמך, ולנהל ולבסס את חייך על אדני התורה והיראה!'

את הוראתו של האב, שהפכה לצוואה האחרונה אותה שמע הבן, שמר סבי שליט"א מכל משמר. אחת לשבוע לפחות נהג לבקר

לשליחת תגובות לכותב הטור ולקבלת העלון של הרב אשר קובלסקי: במייל, כתבו ל-6182918@gmail.com מתוך הספר המפואר פניני פרשת שבוע

קשר איתן ועמוק היה בין שני האחים הגאונים, רבי שלמה זלמן ורבי אברהם דב, וסיפורים רבים סופרו אודותיהם.

בעת המעבר של רבי אברהם דב לדירתו החדשה, לווה כסף מאחיו רבי שלמה זלמן. ביום הפירעון הגיע רבי אברהם דב ל'שערי חסד' לפרוע את ההלוואה. בדרכו לבית אחיו נכנס להתפלל מנחה, וכשראה שרבי שלמה זלמן נשאר לתפילת ערבית, לא רצה להפריע לו בין התפילות, ואף הוא נשאר לתפילת ערבית.

לאחר התפילה, כשהגיע לביתו של רבי שלמה זלמן, סיפר לו כי היום הוא יום הפירעון ובא להחזיר את החוב, מיד חווורו פניו של רב שלמה זלמן, ואמר בכאב: "בערל! מדוע לא באת קודם...? איך התפללת מעריב עם התואר של 'לווה רשע ולא ישלם'? אחרי השקיעה יום חדש הוא... כבר עבר יום הפירעון!..."

החדש, הגיע אחיו רבי שלמה זלמן לבקרו, ושיחתם נסובה אודות מקום התפילה החדש, ישיבת 'תורה אור'. בתוך הדברים אמר לו רבי שלמה זלמן: "מן הסתם, ראש הישיבה רבי חיים פנחס כיבד אותך לשבת במזרח, ומהיכרותי עמך, סירבת!", רבי אברהם דב אישר את העובדות, ורבי שלמה זלמן המשיך ואמר לו את דעתו: "עליך להיענות לבקשתו של רבי חיים פנחס ולשבת במזרח, הרי אם יקלע לכאן אחד מתושבי 'בקעה', ויראה שרבו יושב כאחד המתפללים, זה עלול לגרום לו זלזול כלפיך, והיא תשפיע לרעה על השפעתך הרוחנית כרב השכונה... באם יציע לך שוב לשבת במזרח, אל תסרב, למרות אי הנעימות הכרוכה בזה...".

רבי אברהם דב קיבל את הדברים, ולמחרת כבר ישב במזרח, ונציין שאכן כדברי רבי שלמה זלמן, למחרת, הגיעה משלחת מתושבי שכונת 'בקעה', לראות שאכן רבם הנערץ מסתדר ומתכבד כדבעי, במקום מגוריו החדש...

לשליחת תגובות לכותב הטור הרב ישראל ליוש, כתבו ל: israel.layosh@gmail.com

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

Dirshu
דרשו ד' ועונו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

לרבות טבא זמא ספר המפתח למשנ"ב

לגלות את כל אוצרות
'המשנה ברורה'
והביאורים ומוספים
שבמהדורת 'דרשו'

כולל הפניות להלכות שהביא
'המשנה ברורה' בשער הציון,
ביאור הלכה, ובנידונים
בהקשרים אחרים בכל
ששת חלקיו

MAKOVER

א

אינדקס מורחב

30,000

ערכי 'משנה ברורה'

6,000

ערכים

700

עמודים

עכשיו בחניות הספרים • דרשו' 02-5609000 • להשיג במחיר מבצע במוקדי המבחן

סיכום שבועי ב'דף יומי בהלכה'

- ◆ איזה סוג כלי שוברים ב'תנאים' ואיזה בחופה?
- ◆ האם בזמננו צריך לקרוע את הבגדים בראיית ערי יהודה?
- ◆ מדוע צמים החתן והכלה ביום חופתם?

ויש חולקים. ונחלקו הפוסקים בנוגע לערי יהודה הנמצאות תחת שלטון ישראל בזמננו, אם צריך לקרוע בעת ראייתן. וכל ה'קריעות' הללו, הן חובה רק למי שרואה אותם בפעם הראשונה, או שרואה אותם לאחר שלושים יום שבהם לא ראה אותם אפילו מרחוק.

מהלכות תענית

- אדם הטס תוך כדי תענית למקום שבו זמן צאת הכוכבים מוקדם יותר מבמקום שיצא ממנו - או להיפך, עליו לצום עד לזמן צאת הכוכבים במקום היעד.
- מי שפטור מלצום ואינו צם, לא יאמר 'עננו' בתפילת מנחה. ומי שצם עד לאחר תפילת מנחה - לדעת השולחן ערוך, לא יאמר 'עננו', ולדעת הרמ"א, יאמר.
- בכדי להחיל שם 'תענית' על צום שאינו משש התעניות הקבועות לכלל הציבור - יש לקבל את התענית ביום שלפניה. אולם, תענית בתאריך שהציבור רגיל לצום בו, כגון עשרת ימי תשובה בדורות עברו - אין צורך לקבלה מראש, כיון שמנהג הציבור נחשב כקבלה מראש; וכשמטרת צום זה לכפרת עוונות, אין חובה להשלימו עד לצאת הכוכבים, (אלא אם כן קיבלוהו מראש).
- מנהג ישראל מימות עולם, שהחתן והכלה צמים ביום חופתם. יש שכתבו שטעם המנהג הוא כדי לכפר על עוונותיהם, ויש שכתבו שהטעם הוא כדי שלא יהיו שיכורים בשעת החופה והקידושין.
- זמן 'צאת הכוכבים' בנוגע לקיום מצוות דאורייתא - הוא הזמן שבו נראים בשמים שלושה כוכבים קטנים, מפוזרים. וזמן צאת הכוכבים בנוגע לקיום מצוות דרבנן, הוא הזמן שבו נראים בשמים שלושה כוכבים בינוניים.

תקנות חכמים לאחר חורבן בית המקדש

- כשחרב בית המקדש, תיקנו החכמים שבאותו הדור שלוש תקנות, זכר לחורבן: א. שהמסייד את ביתו, ישייר שטח בלתי מסויד בגודל של אמה (48-58.4 ס"מ), לשיטות (השונות) על אמה. ב. שבעריכת סעודה גדולה בימות החול, ישיירו אחד ממיני המאכלים ולא יגישוהו לשולחן. ג. שאשה הנוהגת לעטות על עצמה את כל תכשיטיה בבת אחת, תשייר תכשיט אחד ולא תעטהו.
- מנהג ישראל מקדמת דנא, לשבור צלחת חרס (או חרסינה) בעת עריכת 'תנאים', וכוס זכוכית בעת עריכת חופה וקידושין, זכר לחורבן.
- משחרב בית המקדש, אסור לשיר בפה, או לנגן בכלי נגינה, או לשמוע שירה ונגינה, בשעת משתה יין. ולדעת השולחן ערוך, הנגינה בכלי נגינה, או שמיעת הנגינה, אסורה תמיד; אך לדעת הרמ"א, שלא בשעת משתה יין, אין איסור אלא לנגן ולשמוע נישונים באופן קבוע, אבל באקראי אין איסור. ושמיעת מוסיקה מוקלטת במכשירים שבזמננו, דינה כשמיעת כלי נגינה.
- אסור לשיר פסוקים לשם שמחה, ואף באופן שמשנים מעט ממילות הפסוקים. וכן אסור לשמוע שירת פסוקים. ושירה דרך שבח והודיה להשי"ת, או במטרה לעורר ליראת שמים - מותרת.
- לאחר חורבן בית המקדש וגלות בני ישראל מארצם, תיקנו חכמינו ז"ל שהרואה את מקום המקדש, את העיר ירושלים, ואת שאר הערים שהיו תחת שלטון מלכות יהודה, יקרע את בגדיו. ויש שכתבו, כי בזמננו אין נוהגים לקרוע אף בעת ראיית ערי יהודה, כיון שמקומן אינו ידוע בוודאות;